



Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Έτος Ιδρύσεως 1836)

Βραβευμένα Κείμενα Μαθητών

από τον Α' Διαγωνισμό Ποίησης και Διηγήματος

των Αρσακείων – Τοσιτσείων Σχολείων



ΑΘΗΝΑ 2008



Η μεγαλύτερη ένταση που μπορεί να σηκώσει η γλώσσα φαίνεται στον χώρο όπου η γλώσσα λειτουργεί ως τέχνη, στη λογοτεχνία. Δεν είναι τυχαίο ότι η χρήση τής γλώσσας στην ποίηση ή/και στην πεζογραφία χαρακτηρίζεται ως «δημιουργική γραφή» (creative writing). Γιατί η σύνθεση ενός κειμένου με αξιώσεις τέχνης, όπως κάθε μορφή τέχνης, έχει έντονα δημιουργικό χαρακτήρα. Στηρίζεται σε μηχανισμούς που διαφέρουν από την καθημερινή χρήση τής γλώσσας. Χαρακτηρίζεται από τις προσωπικές επιλογές τού γράφοντος, από παρεκκλίσεις από τη συμβατική γλώσσα. Έχει έντονα βιωματικό-συγκινησιακό χαρακτήρα και αισθητικές απαιτήσεις που υπηρετούνται από παραλληλισμούς (παρομοιώσεις, μεταφορές, παρηχήσεις, επαναλήψεις, αντιθέσεις κ.λπ.). Έτσι η λογοτεχνική-δημιουργική γραφή αποτελεί ουσιώδη πνευματική άσκηση και συνιστά ουσιαστική γλωσσική δοκιμασία. Δοκιμάζεται –ανάλογα με τις δυνάμεις και τις αδυναμίες τού γράφοντος– η ικανότητα να εκφράσει η γλώσσα τούς δρόμους και τα πετάγματα τής σκέψης. Κι αυτή η αναμέτρηση σκέψης και γλωσσικής έκφρασης είναι δύσκολη, πολύπλοκη, λεπτή, ακόμη και επώδυνη –όταν η γλώσσα προδίδει τη σκέψη.

Σ' αυτή την κατεχοχόν πνευματική διαδικασία εκλήθησαν να συμμετάσχουν εθελοντικά με κείμενά τους, ποιητικά ή πεζογραφικά, οι μαθητές των Αρσακείων. Ανταποκρίθηκαν. Και τα κείμενά τους υπήρξαν η μεγάλη έκπληξη. Γράφτηκε αξιόλογη ποίηση. Γράφτηκαν σημαντικά πεζογραφήματα (διηγήματα). Με μηνύματα. Με πλοκή. Με καλοδουλεμένη γλώσσα. Αναδείχθηκαν ιδέες. Αναδείχθηκαν ευαισθησίες. Υπήρξαν κείμενα που φανερώνουν το χάρισμα τής γραφής, που θα μπορούσαν να σταθούν επάξια δίπλα σε άλλα που θεωρούνται ως λογοτεχνική γραφή. Άλλα ήταν λιγότερο δυνατά. Όλα όμως είχαν τις καλές τους στιγμές. Οάσεις ελεύθερης γραφής. Ξυπνήματα ευαισθησίας. Δυνάμει λογοτεχνία που γεννά προσδοκίες.

Είμαι βέβαιος ότι τα κείμενα που περιέχονται σ' αυτό τον τόμο θα προσεχθούν. Θα συγκινήσουν. Και –το κυριότερο– θα αποτελέσουν το έναυσμα για κάποιους από τους μαθητές μας να συνεχίσουν να γράφουν και για κάποιους άλλους «πρότυπο» και κίνητρο να γράψουν κι αυτοί. Αυτό δεν είναι μορφή και ουσία παιδείας;

Ο Πρόεδρος τής Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας

Καθηγητής Γεώργιος Μπαμπινιώτης

Αγαπητοί γονείς, αγαπημένοι μας μαθητές,

Όλοι μιλούν για μια σύγχρονη Παιδεία ανταγωνιστική, ικανή να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις τής εποχής, ώστε να παρέχει τα εφόδια στους νέους για να αντιμετωπίσουν το όλο και πιο απαιτητικό μέλλον. Οι θέσεις αυτές προβάλλουν το αίτημα της τεχνοκρατικής εκπαίδευσης. Όμως, μια Παιδεία μόνο τεχνοκρατική ποτέ δεν μπορεί να αποτελέσει το πεδίο στο οποίο να διαγράφεται η δυναμική διαμόρφωση του μέλλοντος. Η τεχνογνωσία είναι το ένα σκέλος τής Παιδείας, το ουσιαστικότερο σκέλος της όμως είναι αυτό τής παραγωγής σκέψης, στοχασμού και κυρίως τής ανάπτυξης της κοινωνικής και συναισθηματικής νοημοσύνης του νέου. Είναι, κοντολογίς, η καλλιέργεια του νου και της ψυχής, διότι δίχως ανθρωπιστική παιδεία το σχολείο διαπλάθει ανθρώπους άοπλους, άνευρους, παραδομένους στην αναγκαιότητα της επιβίωσης.

Εμείς όμως θέλουμε νέους ευαίσθητους, με πολύπλευρες ικανότητες, με δημιουργικότητα, διάθεση για ζωή, ισορροπημένους, καλλιεργημένους. Πιστεύουμε ότι ένα καλύτερο αύριο αρχίζει από ένα καλύτερο σήμερα. Γι' αυτό, επιδιώκουμε να φέρουμε τους νέους σε επαφή με τα αγαθά του κλασικού πολιτισμού, το λόγο, τη λογοτεχνία, την ποίηση, το θέατρο, τον κινηματογράφο. Προσπαθώντας να δώσουμε διέξοδο στη δημιουργικότητα των μαθητών μας αλλά και να αναδείξουμε ικανότητες κρυμμένες δώσαμε βήμα στη λογοτεχνική έκφραση των παιδιών μας. Συγκεκριμένα, τον περασμένο Νοέμβριο προκηρύξαμε τον πρώτο διαγωνισμό ποίησης και διηγήματος των Αρσακείων – Τοσιτσείων σχολείων.

Καταμετρήσαμε 208 συμμετοχές! Καθώς διαβάζαμε τα κείμενα των μαθητών, ψηλαφίσαμε τον πόνο τους, αφουγκραστήκαμε τη χαρά τους και συνειρμικά μας ήλθαν στο νου τα λόγια του ποιητή Αναγνωστάκη: «ήταν νέοι, ήταν παιδιά, μα έτυχε να 'ναι και καλή σοδειά».

Σε ειδική τελετή που διοργανώθηκε στο θέατρο του Αρσακείου Ψυχικού στις 13 Μαΐου ανακοινώθηκαν οι τίτλοι των βραβευθέντων έργων, επιδόθηκαν βραβεία στους νικητές και έπαινοι σε όσους μαθητές είχαν λάβει μέρος, διαβάστηκαν τα κείμενα των τεσσάρων μαθητών που βραβεύτηκαν με το πρώτο βραβείο και ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών της κριτικής επιτροπής και των μαθητών. Εξάλλου, δίχως την πολύτιμη βοήθεια των εξεχόντων μελών που αποτελούσαν την κριτική επιτροπή, όλη αυτή η προσπάθεια δε θα μπορούσε να ολοκληρωθεί. Θα ήθελα λοιπόν να τους ευχαριστήσω για μια ακόμη φορά.

Επειδή θεωρούμε ότι τα έργα των νεαρών συγγραφέων αξίζει να διαβαστούν και να μεταδώσουν τη συγκίνησή τους σε όλους τους μαθητές μας, με χαρά σήμερα σας παρουσιάζουμε το τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας. Σε αυτό συμπεριλαμβάνονται όχι μόνο τα κείμενα που βραβεύτηκαν αλλά – καθ' υπόδειξη της κριτικής επιτροπής – επιπλέον τρία διηγήματα και έξι ποιήματα από κάθε βαθμίδα. Δεν θα ήταν βέβαια εφικτό να εκδώσουμε τα κείμενα όλων των παιδιών που συμμετείχαν, μολονότι το καθένα διατηρεί ακέραιη την αξία του και αποτυπώνει τη σκέψη και τον ψυχισμό του δημιουργού του. Άλλωστε, όσοι δεν βραβεύτηκαν δεν πρέπει να απογοητεύονται, καθώς αυτό δεν υποδηλώνει κάτι για τη μελλοντική τους πορεία. Όπως άλλωστε μας είπαν τα ίδια τα μέλη της κριτικής επιτροπής, πολλοί απ' αυτούς είχαν συμμετάσχει σε ανάλογους διαγωνισμούς στη νεαρή τους ηλικία χωρίς να αναδειχθούν. Και, όπως τόνισε ο Τίτος Πατρίκιος, συχνά η αξία ενός λογοτέχνη εξασφαλίζεται όχι από τα έργα που δημοσιεύει αλλά από εκείνα που... ..πετάει.

Η Συντονιστική Επιτροπή
Η Επόπτρια: Βασιλική Παπαπέτρου-Μουρσελά

Οι φιλόλογοι: Ε. Ταμπακάκη, Μ. Μπουζινέλου, Γ. Λιγνάδης, Α. Μέρμηγκα, Αικ. Γιαννακοπούλου, Γ. Βογιατζής



Αγώνες Λόγου και Τέχνης | σχολικό έτος 2007 – 2008

Α΄ Διαγωνισμός Ποίησης και Διηγήματος

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΒΡΑΒΕΙΩΝ | ΨΥΧΙΚΟ, 13 ΜΑΙΟΥ 2008

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ - Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΟΙΗΣΗΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΛΥΚΕΙΟΥ

Τίτος Πατρίκιος

Γιάννης Κοντός

Αντώνης Φωσιτέρης

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ - Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΟΙΗΣΗΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΛΥΚΕΙΟΥ

Ε. Ταμπακάκη

Α. Μέρμηγκα

Μ. Μπουζινέλου

Αικ. Γιαννακοπούλου

Γ. Λιγνάδης

Γ. Βογιατζής

ΒΡΑΒΕΙΑ - Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΟΙΗΣΗΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

| | | | |
|-------------------|---------------------------|---------------------|-------------------------------------|
| Α΄ βραβείο | Έλλη Μόσχου | Α΄ Γυμνάσιο Ψυχικού | <i>Μια Ωδή για ένα λευκό ταξίδι</i> |
| Β΄ βραβείο | Μαυρωτά Ναταλία | Α΄ Γυμνάσιο Ψυχικού | <i>Μπαλαντέρ</i> |
| Γ΄ βραβείο | Παυλάκης Στυλιανός | Α΄ Γυμνάσιο Ψυχικού | <i>Το καράβι της αγάπης</i> |

ΛΥΚΕΙΟΥ

| | | | |
|-------------------|--------------------------|-------------------|--------------------------|
| Α΄ βραβείο | Στέλλα Μερτή | Κλασικό Λύκειο | <i>Κύκλοι ομόκεντροι</i> |
| Β΄ βραβείο | Αποστόλου Μαλβίνα | Β΄ Λύκειο Ψυχικού | <i>Απόδραση</i> |
| Γ΄ βραβείο | Μυρτώ Τριχειίλη | Α΄ Λύκειο Ψυχικού | <i>Οι σκέψεις</i> |



Αγώνες Λόγου και Τέχνης | σχολικό έτος 2007 – 2008
Α΄ Διαγωνισμός Ποίησης και Διηγήματος

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΒΡΑΒΕΙΩΝ | ΨΥΧΙΚΟ, 13 ΜΑΙΟΥ 2008

**ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ - Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΛΥΚΕΙΟΥ**

Μένης Κουμανταρέας

Κώστας Μουρσελάς

Πέτρος Τατσόπουλος

**ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ - Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΛΥΚΕΙΟΥ**

Ε. Ταμπακάκη

Α. Μέρμηγκα

Μ. Μπουζινέλου

Αικ. Γιαννακοπούλου

Γ. Λιγνάδης

Γ. Βογιατζής

**ΒΡΑΒΕΙΑ - Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

| | | | |
|-------------------|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------------|
| Α΄ βραβείο | Ανδρέας Λεντάκης | Β΄ Γυμνάσιο Ψυχικού | <i>Ο πόλεμος του δάσους</i> |
| Β΄ βραβείο | Χριστόδουλος Χονδρογιώργης | Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης | <i>Για ένα χαμόγελο</i> |
| Γ΄ βραβείο | Δομνίκη Γάλλου | Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης | <i>Η παραμόρφωση</i> |

ΛΥΚΕΙΟΥ

| | | | |
|-------------------|--------------------------------------|-------------------|--|
| Α΄ βραβείο | Γιάννης Τσιχριτζής | Α΄ Λύκειο Ψυχικού | <i>Η εξομολόγηση ενός γίγαντα</i> |
| Β΄ βραβείο | Αναστασία Χαρτοματσίδα | Β΄ Λύκειο Εκάλης | <i>Το κλάμα</i> |
| Γ΄ βραβείο | Θεόδωρος-Πατάπιος Ζαρκαδούλας | Α΄ Λύκειο Ψυχικού | <i>Από ένα παιδί στη Χιλή με αγάπη</i> |

Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΟΙΗΣΗΣ
Βραβευμένα έργα Γυμνασίου

1^ο Βραβείο

Μια ωδή για ένα λευκό ταξίδι

Κιθάρα και βελόνα πήρα
Να τραγουδήσω μια ωδή για ένα απρόσωπο λευκό ταξίδι
Ένα ταξίδι που διάλεξες να αρχίσεις πριν χρόνια
Αλλά δεν είχε γυρισμό
Προσπάθησα να σε βρω,
Να σε αγγίξω,
Αλλά το μόνο που βρήκα ήταν το είδωλο σου, ωραία Ελένη
Να κάθεται και να θαυμάζει τα σύννεφα
Με το χέρι μελανιασμένο και λερωμένο με μαύρο αίμα.
Ξεκινώντας άρχισες να πιστεύεις στις νεράιδες και τα ξωτικά,
Έπειτα οι νεράιδες γίνανε μάγισσες
και οι μάγισσες άδειες σκέψεις
Τα ξωτικά χαθήκανε
Και άδεια σακουλάκια από σελοφάν γεμίσανε το σπίτι
Στην κόλαση ταξίδι για μια νύχτα
η άλλοτε επίσκεψη στο παράδεισο
Και δεν σ' αφήνει, δεν σ' αφήνει ελεύθερο
Η σάρκα τρεμοπαίζει σαν κερι
Καθώς η έλλειψη διψά για ψέμα
Η φλέβα σου χτυπά ξανά, έτοιμη για τη μάχη
«Πότισέ με» σου φωνάζει
Σαν το χώμα που χρειάζεται βροχή,
σαν την ψυχή που χρειάζεται ζωή
«Κρατήσου ζωντανή, ψυχή μου, σε χρειάζομαι» ουρλιάζεις,
Θέλοντας να μείνεις για λίγο μακριά απ' την πραγματικότητα,
Ξεδιψάς αφήνοντας το άσπρο ποτάμι να τρέξει μέσα σου
Αλλά το νερό ήτανε μολυσμένο και δεν άντεξες..
..το κάποτε χαριτωμένο πρόσωπο σου, άσπρο, ρουφηγμένο,
κουρασμένο πια,
Μου έγνεψε αντί...
Και χάθηκες... τελείωσες... τέλος!

Έλλη Μόσχου

Α΄ Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού, Γ΄ γ

Μπαλαντέρ

Η ζωή μια πασιέντζα που αλλάζει και γυρνάει
Τα χαρτιά φθείρονται κι ο άνθρωπος γερνάει
Τι άσσοσ κούπα τι πέντε σπαθί
Έτσι κι αλλιώς είμαστε διαφορετικοί

Από τον άσσο ως τον Βαλέ,
Τέσσερις κατηγορίες μαύρες, κόκκινες, ασημένιες ή μπλε
Μόνο ένας ξεχωρίζει που είναι μενεξεδί
Ο μπαλαντέρ, ένας τρελούτσικος πάνω στη γη

Ο μπαλαντέρ της τράπουλας, αυτής της ζωής
Είμαι εγώ, είναι αυτός που σκέφτεται τη σημασία της στιγμής
Αυτός που νιώθει μόνος, με μάτια ανοιχτά
Σκέψεις αλλιώτικες, μυαλά διαφορετικά

Αυτός που οι σκέψεις του ταξιδεύουν και αναρωτιέται
Από πού ήρθαμε, το χέρι πώς κουνιέται;
Αυτός που ψάχνει τα πιο βαθιά νοήματα
Αυτός που ρωτά: Ποιος υποκινεί όλα τα νήματα;

Μπαλαντέρ έλπιζε να μην είσαι εσύ
Είναι κατάρα μα είναι κι ευχή
Γιατί μόνος σου νιώθεις
Και θα πονέσεις πολύ

Μαυρωτά Ναταλία

Α΄ Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού, Β΄β

Το Καράβι της Αγάπης

Ναύτης κοπέλα αγάπησεν
Και τη γλυκοφιλούσεν,
Πρώτος τα λύνει τα σχοινιά,
Πρώτος μαντάρια δένει.

Σκέψη κακή του βάνεται
Και τρέχει στην κουβέρτα,
Ανάβει ποθητό φιλί,
Ανάβει το καντήλι...

Μα το κακό τ' αφεντικό
Απάνου τον φωνάζει,
Να λύσει εκείνος τα σχοινιά,
Να δέσει τα μαντάρια,
Να πάει μπρος η πλήρη τους
Μπροστά και ο έρωτας τους...

Και όπως φουσκώνει το πανί,
Φουσκώνει κι η αγάπη
Κι όπως γιομίζει το ασκί,
Γιομίζει κι η αγκάλη...

Μα τρικυμία έπιασεν
Και το καράβι εσείσθη
Και βούλιαξε η αγάπη τους
μαζί με το καράβι...

Παυλάκης Στυλιανός
Α' Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού, Γ'γ

Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΟΙΗΣΗΣ
Βραβευμένα έργα Λυκείου

1^ο Βραβείο

Κύκλοι Ομόκεντροι

Κάθε δέντρο έχει τον ίσκιό του,
κάθε ίσκιος τον ύπνο του και κάθε ύπνος τ' όνειρο του.
Κι εγώ έχω εσένα ν' αγαπώ
και το ν' αγαπάς είναι η μόνη αληθινή τόλμη.

Όλα γύρω σου χορεύουν σε μια δίνη από λουλακί λουρίδες.
Γλυκιά αρμύρα, ζωική δύναμη, μεθυστική μυρωδιά αγριαψιθιάς.

Ο αβυσσαλέος γκρεμός του λαιμού σου,
η πορσελάνη της πλάτης σου, το κλειδοκύμβαλο του στέρνου σου,
Ο σφυγμός σου, κρεσέντο που διεκδικεί για μια στιγμή την ένταση της αιωνιότητας.

Δε χρειάζομαι περισσότερο φως
απ' όσο μου δίνει τ' άγγιγμα σου.

Παραδίδομαι στην ιωνική σου γοητεία και στα χειμαρρώδη μα καλόρροα καπρίτσια σου.
Έξω δεσπάζει το όχι, μέσα κοχλάζει το ναι.

Είσαι λάτρης της έκλαμψης και της παρώθησης ακόμα και στην πιο βαθιά θλίψη.
Ας είναι. Η θλίψη κάνει τον κόσμο πιο δίκαιο.

Δε θα λυγίσεις με τη γεύση στυφού μετάλλου και ξερής σκόνης,
με τον οξύθυμο άνεμο, το ολισθηρό δειλινό, την υγρή ματαιότητα.

Ξεπερνάς την πίκρα των ανέφικτων έλξεων με το να ψάχνεις συνεχώς
τη διακλαδισμένη και πολύριζη αλήθεια της ύπαρξης.

Αρραγής σύνδεση των δυο μας για χρόνο άληκτο.

Έχεις τη δράση κι έχω την ποίηση.
Ποίηση που μπορεί να σημαίνει την τροπή μιας ανάσας, το μυστικό μιας συνάντησης.

Γιατί διαφορετικοί νόες ανθούν με διαφορετικούς τρόπους.
Γιατί για να γίνω ο εαυτός μου χρειάζομαι κάποιον άλλο,
κάποιον που θα γίνει το λείο και στιλπνό θηκάρι της ψυχής μου,
που θα τεντώσουμε μαζί το βαρύ και δύσχηστο τόξο της θέλησης.

Νυχτερινά ξωτικά κι εωθινές νεράιδες
Πρωινά σαλπάρουν,
βράδια πλαισιώνονται από τις μαύρες ράχες των βουνών.

Και κάπου έν' ακορντεόν ανοιγοκλείνει για σένα,
σαν ένα μικρό, μαγικό, τεθλασμένο σύμπαν.

Κοντά μου.
Απ' το συντριπτικό πένθος ως την ευωχία των αγγέλων.
Από το κόκκινο μάτι του Λέοντα στον θρόνο των Πλειάδων,
Από τον Πήγασο στον Κύκνο.

Είσαι παντού, εσύ, που έχεις τη δύναμη να γεννάς αστερισμούς.

Όλα αυτά τα γράφω με μια δροσιά μουσικής συγκίνησης και ξέροντας τη διάχυτη κι ευδαιμονική
δύναμη των λέξεων, που μπορούν να παράγουν έμφορτες εξομολογήσεις κι έγγραφες ηλιοβολές.

Γι' αυτό ελπίζω να σ' αγγίξουν.

Στέλλα Μερτή
Αρσάκειο Κλασικό Λύκειο Ψυχικού, Γ΄3

2^ο Βραβείο

Απόδραση

Γέρασαν πια οι λέξεις·
Θέλω να ανοίξω το παράθυρο
Αυτή η αιώνια η σιωπή
πάγωσε τη σκέψη,
λόγια χαμένα σε γλωσσάρια αλφαβήτας
φωνάζουν στους δρόμους των ιδεών
κρατώντας γερά στο χέρι την περγαμνή·
μια αλήθεια αμέτοχη και άψυχη

Σβήσαν τα φώτα·
θα τραγουδώ
ακούγοντας το παραθύρι που τρίζει
-προάγγελος του ξενυχτιού-
θυμάμαι τα στοχαστικά απογεύματα
σαν κλόουν σε βαθιά μελαγχολία
με μυωπικά όνειρα
που σκόνταφταν στα σκονισμένα έπιπλα.

Άδεια δωμάτια
Και οι κλητήρες άφαντοι
με τα κλειδιά παρατημένα στο τασάκι.
Ο θλιβερός θρίαμβος μιας αμηχανίας που ξεψύχησε
όταν οι ποιητές
με τα σκελετωμένα δάχτυλα από στιχάκια αδηφάγα
βλέπαν το έπος τους να απομακρύνεται στη λήθη προδομένο,
να βυθίζεται
Ένας απλός θεατής ήμουν κι εγώ,
απρόσωπος ανθρωποφύλακας
που τάχθηκε αφέντης
υπηρετώντας ξαστεριές και προσευχές.

Άλλοτε εξαυλώνομαι
κι άλλοτε παραδίνομαι
ψυχή τε και σώματι

στην ηδονή μιας ξύλινης φαρέτρας.
Πρέπει να βρω μια κρυψώνα
να προετοιμάσω μυστικά την έκρηξη
ξεχασμένη σε υπόγεια
να στολίσω δειλά την ερημωμένη μου ύπαρξη
με λευκώματα λησμονημένα
και στίχους βιαστικούς
που ζωγραφίζουν την μοναξιά μου
στα αργά, χλωμά τους βήματα.

Αποστόλου Μαλβίνα
Β' Αρσάκειο Λύκειο Ψυχικού, Γ' 4

3^ο Βραβείο

Οι σκέψεις

Οι σκέψεις

μυστήρια πλάσματα,
ξεγλιστρούν στα μονοπάτια του μυαλού,
κρύβονται σε γωνίες τυλιγμένες στη σκόνη,
κρατούν το φανάρι σε αποτρόπαια θεάματα
θαρρείς και ο νους μικρό παιδάκι είναι που το τραβάς απ' το χέρι

αγνοούν τα πρέπει και τα μη, τα φώτα, τη σιωπή
σε πλημμυρίζουν δίχως αιδώ
ξεδιάντροπα σε ξεμυαλίζουν
και σου τάζουν τ' αζήτητα

ψάχνουν στις τσέπες σου
πολλά που δε θες να τα νιώσεις
πολλά που δε θες να σκεφτείς
πολλά που τα φτερά σου 'χουν κάψει

μόνο μια συμβουλή, να ξέρεις
θα στο πω

είναι άτιμα πλάσματα αυτές, μικρέ,
τις έχω δει πολλές φορές τα βράδια

να τις προσέχεις

γιατί πλάι στα μικρά τους λάφυρα
που τρίζουν μέσα στους ξεχειλωμένους σάκους τους
μια μέρα θα σου κλέψουν το μυαλό
και θα βρεθεί αραχνιασμένο στο πιστό τους κρησφύγετο

ανάμεσα στ' άλλα.

Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ
Βραβευμένα έργα Γυμνασίου

1^ο βραβείο

Ο πόλεμος του δάσους

Ο ήλιος πρόβαλε πάνω απ' τις αλπικές κορυφές και πέρασε το φως του μέσα απ' τα πυκνά φύλλα των ελάτων ενός όμορφου, παρθένου δάσους. Έφτασε ως μια μεγάλη, κρυστάλλινη λίμνη και ξύπνησε τον κάστορα Κουιβέρξ, βασιλιά του δάσους. Έτριψε τα μάτια του και μουρμούρισε: «Ώρα για συνέλευση».

Η συνέλευση του δάσους γινόταν κάθε πρωτομηνιά στο φράγμα των καστόρων και τα ζώα έλεγαν τα νέα τους. Ήταν όλα φίλοι· τα σαρκοβόρα κυνηγούσαν σε γειτονικά ελατοδάση και οι δυνατοί προστάτευαν τους αδύναμους.

Ο αγγελιαφόρος-σπουργίτι συγκάλεσε τη συγκέντρωση και τα ζώα έσπευσαν να μιλήσουν. Αντίθετα με τις προηγούμενες φορές - οπότε νύσταζαν και με το ζόρι πήγαιναν - φαίνονταν ταραγμένα και ήθελαν επειγόντως να κάνουν την αναφορά τους. Όλοι συμπεριφέρονταν φοβισμένα και τα νέα τους ήταν φρικτά: η τροφή των σαρκοφάγων λιγότευε! Στην αρχή ο Κουιβέρξ δεν ήξερε τι να υποθέσει· εκείνη η χρονιά ήταν πολύ ευνοϊκή για τα φυτά και για τα ζώα. Ο τυφλοπόντικας Τρυπόν, όμως, εξήγησε το λόγο. Εκεί που έσκαβε για σκουλήκια, είχε εντοπίσει στις παρυφές του δάσους έναν ανθρώπινο καταυλισμό. Κυνηγοί είχαν εισβάλει στον παράδεισο τους! Παγωνιά επικράτησε στο ξέφωτο των συμβουλίων και κανείς δε μίλησε για λίγο. Ο λύκος Γκέρβανορ συνέφερε τα ζώα και πρότεινε να οργανωθούν και ν' αμυνθούν. Ο Κουιβέρξ συμφώνησε και τα δυνατά ζώα άρχισαν να παρατάσσονται στις παρυφές του δάσους. Οι ασβοί, με όπλο τα υγρά που εκκρίναν, τοποθετήθηκαν έτοιμοι για μάχη· και οι σκίουροι, σκαρφαλωμένοι στα δέντρα, εξοπλίστηκαν με αγκάθια και βελανίδια.

Την ίδια ώρα, στις πολυτελείς σκηνές των καλά εξοπλισμένων Ελλήνων κυνηγών, όλοι οργανώνονταν. Κάποιοι γέμιζαν όπλα, άλλοι ετοιμάζαν μια πιρόγα για να χτυπήσουν τους κάστορες κι άλλοι σχεδίαζαν έναν χάρτη του πυκνού δάσους. Ο αρχηγός, ένας άντρας μανιακός με την ιδέα του πλουτισμού - με κάθε τρόπο ήθελε να κερδίσει - και πολύ ευφυής, παρέτασσε τους δικούς του στα καλύτερα μέρη του δάσους. Πού να ήξερε τι ετοιμάζαν τα ζώα...

Οχτώ άντρες με τουφέκια και σάκους γεμάτους νερό και ψωμοτύρι, παραμέρισαν εύκολα κάτι πυκνόφυλλους, αγκαθωτούς θάμνους και προχώρησαν σφυρίζοντας. Τότε ένας κυνηγός έμπηξε μια κραυγή. «Τι τρέχει, Κώστα;» τρόμαξε ένας άλλος. «Έχω αγκάθια! Σκαντζόχοιρος!» Όμως έκανε ένα μικρό λάθος: ήταν πολλοί σκαντζόχοιροι. Σε λίγο όλοι ούρλιαζαν και τα στρατιωτικά παντελόνια τους ήταν τρυπημένα ως το γόνατο. Ένας τολμηρός άνθρωπος πήγε να πυροβολήσει τα πανέξυπνα ζώα, όμως αυτά σχημάτισαν μπάλες και κατακύλησαν με τη λύσσα κάθε πλάσματος που υπερασπίζεται τον τόπο του. Χτυπούσαν άγρια, τρυπούσαν κι έμπηγαν τα αιχμηρά αγκάθια τους στη σάρκα των αλαζονικών ανθρώπων που νόμισαν ότι και τώρα θα νικούσαν τη φύση. Έβραζαν από θυμό γι' αυτά τα αγέρωχα, ανόητα, μικρόψυχα πλάσματα που βάφτισαν «έμφρονες» τους εαυτούς τους και «κατώτερα είδη» τα άλλα ζώα. Σταμάτησαν μόνο όταν άφησαν δύο ανθρώπους να κυλιούνται απ' τους πόνους στο μουσκεμένο από υγρασία έδαφος.

Όμως το πανηγύρι δεν είχε τελειώσει. Εκεί που οι άντρες προχωρούσαν κουτσαίνοντας και μουγκρίζοντας από τον πόνο, ένωσαν μια βροχή από σκληρά πράγματα να πέφτει ακατάπαυστα στα κεφάλια τους. Απ' τα πρώτα δευτερόλεπτα είχαν γεμίσει μελανιές. «Κατάρα! Τι στο καλό είναι αυτό;» ούρλιαξε οργισμένος ο πιο γενναίος απ' αυτούς. Κοίταξε πάνω και με τρόπο αντίκρισε μια ομάδα από καλοθρεμμένους σκίουρους που πετούσαν εκατοντάδες βελανίδια. «Βρε τούβλο, είσαι χαζός σαν τους ανθρώπους εκεί κάτω! Μόνο ογδόντα τρία βελανίδια έχεις πετάξει; Εγώ έφτασα τα εκατό!» ειρωνευόταν ένας σκίουρος τον αδελφό του. «Ναι, αλλά τα δικά μου βρίσκουν πάντα το στόχο τους, έχω εκατό στα εκατό ποσοστό ευστοχίας στα τρίποντα», αποκρινόταν με ύφος ανώτερου τύπου ο άλλος. Σε λίγο, όμως, κι ο κακομοίρης με τα ογδόντα τρία «σουτ» έφτασε τον ανταγωνιστή του και μια καταιγίδα βελανιδιών και βαριών καρυδιών έπεφτε στα πρόσωπα των κυνηγών. «Κοίτα, μωρέ, οι μύτες τους είναι σαν σάπια μήλα!» γέλασε ένας σκίουρος. «Εγώ, πάντως, τους ζηλεύω! Σ' εμάς πέφτει χιόνι ή χαλάζι, ενώ εκεί πέφτουν ζεστά, λαχταριστά βελανίδια!», γρύλισε ένας λαίμαργος.

Ζαλισμένοι καθώς ήταν, οι κυνηγοί έχασαν το δρόμο προς την έξοδο και προχώρησαν προς την καρδιά του δάσους. «Καλέ, Κράιβ, αυτοί εδώ είναι πιο λαίμαργοι κι από σένα! Δεν χόρτασαν ούτε ξηρούς καρπούς ούτε ξύλο. Αρκούδες! Λύκοι!», κραύγασε ένας λιγνός, λιγόφαγος σκίουρος. Με την τελευταία φωνή του, ψηλές, γεροδεμένες αρκούδες, αποφασιστικοί λύκοι και ορμητικά αγριογούρουνα χίμηξαν σαν στρατιά στους θρασείς ανθρώπους, «Βοήθεια! Βρομόζωα, αφήστε μας!» ξεφώνισαν οι άντρες. Δύο πυροβόλησαν, αλλά κι αυτές οι σφαίρες ξύρισαν μόνο λίγη γούνα απ' τα σκληρόπετσα ζώα. «Μμμ, χρειαζόμουν κούρεμα. Και τούτο 'δώ ήταν ανέξοδο!» αστειεύτηκε ο λύκος Γκέρβανορ. «Επίθεση!» βρόντηξε ένα αγριογούρουνο.

Με ταχύτητα που θα εξέπληττε κι έναν γατόπαρδο τα ζώα όρμησαν αλλά δεν πρόλαβαν ούτε να δουν ποιους αντιμετώπιζαν. Οι άντρες, τρομοκρατημένοι, πέταξαν σαν τον άνεμο για να γλιτώσουν. Όμως, ένας νεαρός λύκος αφαιρέθηκε, βρέθηκε στο δρόμο τους και ο πιο έμπειρος κυνηγός τού ρίχτηκε. Κράδαινε οργισμένα το τουφέκι του πανικός κι απελπισία κυρίευσε το λυκόπουλο. Αλύχτησε δυνατά και σπαρακτικά, και τότε ο Γκέρβανορ μ' ένα υπέροχο άλμα βρέθηκε ανάμεσα στο όπλο και στον σύντροφο του. Αγωνία πλημμύρισε την αγέλη, αλλά και ο κυνηγός τα έχασε για λίγο. Δεν πίστευε ότι ζώο μπορούσε να δείξει τέτοια αυτοθυσία. Σε λίγο, ωστόσο, ξαναβρήκε την αυτοκυριαρχία του, πυροβόλησε μανιασμένα και λάβωσε τον Γκέρβανορ θανάσιμα. Εκείνος, σε μια τελευταία προσπάθεια να ζήσει, έδωσε στους άλλους την εντολή να τρέξουν και να ενισχύσουν το κέντρο του δάσους και προσπάθησε ν' ανασηκωθεί. Όμως είχε χάσει πάρα πολύ αίμα και σωριάστηκε άψυχος στο χώμα του δάσους που τόσο γενναία υπερασπίστηκε.

Στο μεταξύ, μια άλλη ομάδα ανθρώπων προσπαθούσε να χτυπήσει τους κάστορες στην υδάτινη κατοικία τους. Η πιρόγα που διέθεταν ήταν γρήγορη κι έβλεπαν το δάσος να τρέχει δίπλα τους. Υπέρ των κυνηγών ήταν και η ψυχολογική κατάσταση των ζώων. Οι κάστορες μόλις είχαν μάθει για τον ηρωικό θάνατο του Γκέρβανορ και η θλίψη τους ήταν δυσβάσταχτη. Ο Κουιβέρξ ένωθε την ίδια πίκρα, όμως κατόρθωσε να ελέγξει τα αισθήματα του και να επιβληθεί

στους υπόλοιπους. «Παιδιά, ελάτε. Αργότερα τα κλαψουρίσματα· τώρα μαχόμαστε!», είπε. Σε λίγο, ο βασιλιάς του δάσους ανέβηκε στη στέγη της φωλιάς του για να επιθεωρήσει την κατάσταση. Τότε εντόπισε την πιρόγα κι αμέσως κατάλαβε το σχέδιο των κυνηγών: να τους χτυπήσουν ανελέητα από παντού.

«Μμμ, πιρόγα! Κάστορες, έτοιμοι! Θα ροκανίσετε το ξύλο της πιρόγας τους μόλις σας πω!» «Τσιμπούσι! Νόστιμο ξυλαράκι!» γουργούρισε ένας λιχούδης κάστορας. «Βέβαια! Το βασιλικό πιάτο είναι το μεγαλύτερο», προειδοποίησε ο Κουιβέρξ. «Μέρος του ξύλου θα το χρησιμοποιήσουμε για φρούριο κατά των ανθρώπων», πρόσθεσε με πονηρό ύφος. Οι κάστορες πήραν θέσεις ετοιμότητας, αλλά φρόντισαν να παραμείνουν αθέατοι για να αιφνιδιάσουν τους εισβολείς. Η πιρόγα ήρθε και τα πανέξυπνα τρωκτικά κολύπησαν μ' εκπληκτική άνεση και ροκάνισαν το γερό της ξύλο. Μέσα σε λίγα λεπτά οι άνθρωποι ήταν αβοήθητοι μες στο παγωμένο νερό, τα τουφέκια τους μούσκεμα και τα ξύλα στέλνονταν στα ελάφια, για να γίνουν τείχος, και, φυσικά, στο γεύμα των καστόρων. Οι ταλαιπωρημένοι κυνηγοί έτρεξαν γρήγορα στο δάσος για να ζεσταθούν ελπίζοντας πως θα εξοπλίζονταν από τους συνεργάτες τους· συνειδητοποίησαν όμως ότι ήταν αποκομμένοι.

Συγκεντρωμένα στην καρδιά του δάσους, δεκάδες ζώα εργάζονταν πυρετωδώς. Έπαιρναν θέσεις μάχης, σχεδίαζαν τις τακτικές τους κι έχτιζαν - μαζί με τους κάστορες, που για λίγο άφησαν το νερό - ένα φρούριο, όπου προφυλάσσονταν και έριχναν για βλήματα τους ξηρούς καρπούς των σκίουρων. Το έργο τέλειωσε γρήγορα και με επιτυχία, αφού αρχιτέκτονας ήταν ο έμπειρος Κουιβέρξ.

Ωστόσο, οι κυνηγοί κατάφεραν τελικά να ανασυνταχθούν και σε λίγο το κάστρο πολιορκούνταν και από τις δύο πλευρές. Τα σπουργίτια-κατάσκοποι μετέφεραν διαρκώς νέα στον Κουιβέρξ. Σίγουρα το οχυρό θα έπεφτε - το θέμα ήταν να προφτάσουν να ρίξουν τα βελανίδια τους και να έχουν το στρατό έτοιμο να βγει από τα ερείπια. Οι πρώτοι ανθρώπινοι πυροβολισμοί αστόχησαν και το φρούριο δεν πειράχτηκε. Αντίθετα, οι σκίουροι και τα γεράκια έριχναν ομοβροντίες με φοβερή ευστοχία. Καταιγίδες ξηρών καρπών έπεφταν και πάλι με φοβερή δύναμη στα κεφάλια των κυνηγών κι έθεταν νοκ-άουτ αρκετούς άντρες. Οι ασβοί και τα κουνάβια πήραν θάρρος. Ο ασβός Γκλούφουρ φώναξε: «Ωρα να ρίξουμε την κολόνια μας!» Σε λίγα δευτερόλεπτα ένα δύσσομο υγρό ανάγκασε κάποιους άντρες ν' αποσυρθούν για λίγο· ένας ευαίσθητος νεαρός λιποθύμησε. Αυτό έδωσε χρόνο στους σκίουρους να ξαναπάρουν τα βελανίδια που είχαν ρίξει. Όταν συνήλθαν οι κυνηγοί, δέχτηκαν τόσα χτυπήματα που εξοργίστηκαν. Πυροβόλησαν μανιασμένοι, με μια αγριότητα που εξέπληξε τα μελίχια, αθώα ζώα του δάσους. Το τείχος κατέρρευσε σαν κτίριο από βούτυρο. Τότε βγήκαν όλα τα ζώα ανεξαιρέτως, με μια οργάνωση που θα ζήλευε ο κάθε στρατηγός. Μόλις τα είδαν αποφασισμένα, οι άνθρωποι άλλαξαν για δεύτερη φορά είδος κι έγιναν...κότες. Το 'βαλαν στα πόδια τσιρίζοντας και προκαλώντας κρίσεις γέλιου στα ζώα. Όλη η αποστολή τα μάζεψε στο άψε-σβήσε και εξαφανίστηκε από το ελατόδασος.

Όλα τα ζώα έστησαν πανηγύρι. Κάθε γωνιά του δάσους γιόρταζε. Φαΐ, αστεία, παιχνίδια - τίποτα δεν έλειπε. Μονάχα ο Γκέρβανορ· κι αυτό σκοτεινίαζε κάθε τόσο την ατμόσφαιρα. Με πρωτοβουλία όμως του Κουιβέρξ - υπεύθυνου και για τα πολιτιστικά θέματα

- οι κάστορες κι οι ασβοί ετοιμάστηκαν να ανεβάσουν θεατρικό με θέμα «Ο πόλεμος του δάσους». Ήταν ο καλύτερος τρόπος, είπε ο βασιλιάς, για να τιμηθεί ο Γκέρβανορ που τρελαινόταν για το θέατρο. Η προετοιμασία ήταν μεγάλη υπόθεση· η παράσταση θα παιζόταν το ίδιο βράδυ. «Εγώ θα είμαι ο σεναριογράφος. Ξέρω κι ανθρώπινες γλώσσες, θα το κυκλοφορήσω παντού. Άλλωστε στη λογοτεχνία είμαι πρώτος!», καυχήθηκα εγώ - ένας ωραιότατος - και μετριόφρων - κάστορας. «Τι μας λες; είσαι δεύτερος! Και δεν χρειάζεται να σου διευκρινίσω ποιος είναι πρώτος», με έστρωσε ο Κουιβέρξ. «Σ' αφήνω όμως. Αρκεί να μου δώσεις το μερίδιο σου στο φαΐ».

Ο καθένας υποδυόταν τον εαυτό του. Ωστόσο, κάποιος έπρεπε να παραστήσουν τους ανθρώπους. «Τ' αγριογούρουνα είναι τα πιο κατάλληλα γι' αυτή τη δουλειά! Τέτοιες αγριόφατσες δεν έχω ξαναδεί», πρότεινε πειραχτικά ένας σκίουρος. Ο Κουιβέρξ συμφώνησε. Τότε, πρόβαλε μια μεγαλόπρεπη, κομψή φιγούρα. «Εγώ ποιο ρόλο θα παίξω; Δε νομίζω ν' αφήσετε το ταλέντο εκτός παράστασης», γρύλισε. Ήταν ο Γκέρβανορ! Όλοι τον αγκάλιασαν και κάθε πίκρα χάθηκε αμέσως. «Ηρεμήστε, μια λιποθυμία ήταν», γέλασε ο λύκος.

Το θεατρικό ήταν υπέροχο - την υπόθεση μόλις τη διαβάσατε - κι οι ηθοποιοί πήραν όλοι τους Κρατικό Βραβείο. Κι ο Γκλούφουρ έλαβε και παράσημο ευγένειας, αφού δέχτηκε να υποδυθεί τον φρικαλέο αρχηγό των κυνηγών.

Ανδρέας Λεντάκης

Β' Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού, Α'3

2^ο βραβείο

Για ένα χαμόγελο

Ξημερώματα 25^{ης} Μαρτίου σ' ένα χωριό της ελληνικής επαρχίας. Ο ήλιος είχε ήδη προβάλει από τα βουνά και τα μέλη της οικογένειας -της οικογένειάς μου δηλαδή- έχουν ήδη σηκωθεί από τα κρεβάτια τους. Ετοιμαζόμαστε να πάμε στην εκκλησία, όπου θα παρακολουθούσαμε τη λειτουργία και τη δοξολογία για την ιστορική επέτειο. Κατάθεση στεφάνων, πανηγυρικοί λόγοι και μετά παρέλαση για να μας καμαρώσουν οι γονείς. Στο τέλος, το πιο ευχάριστο για μένα, ο μπαμπάς συνήθιζε πάντα να μας πηγαίνει στο ζαχαροπλαστείο για μπακλαβά ή ραβανί, συνήθεια που, εμείς τα παιδιά, εκτιμούσαμε ιδιαίτερα.

Για τον πατέρα μου, απόστρατο στρατιωτικό, η μέρα της επετείου της εθνικής απελευθερώσεως ήταν μια ιστορική μέρα, καθώς ως πρόεδρος του συλλόγου εφέδρων πολεμιστών του χωριού, κατέθετε στεφάνι στο μνημείο των πεσόντων. Ξύπνησε, όπως πάντα, πολύ πρωί και μετά την πρωινή γυμναστική, κρύο μπάνιο και κόντρα ξύρισμα, φόρεσε το καλό του κοστούμι- αλίμονο στη μητέρα μου αν το πουκάμισο δεν ήταν άψογα σιδερωμένο- και ετοιμαζόταν για την τελική πρόβα, μπροστά στον καθρέφτη, του σύντομου λόγου που εκφωνούσε με την κατάθεση των στεφάνων.

Α! κόντεψα να το ξεχάσω! Η περιποίηση των τριχών της κεφαλής του πατέρα μου ήταν γι' αυτόν μια ιεροτελεστία και μόνιμος λόγος για να μαλώσουν ο μπαμπάς και η μαμά, όταν επρόκειτο να πάνε κάπου επίσημα. Για μας τα παιδιά - εμένα και την αδερφή μου —ήταν μια πολύ αστεία σκηνή να παρακολουθούμε το μπαμπά να προσπαθεί να πετύχει το σωστό συνδυασμό: σωστό χρώμα στο μουστάκι, σωστό μήκος τρίχας, άψογη φαβορίτα σε σχήμα μπότας, καθαρό μέτωπο, καθαρό σβέρκο! Σήμερα, περιέργως πως, όλα πήγαν περίφημα και η ιεροτελεστία ολοκληρώθηκε χωρίς παρατράγουδα και γκρίνιες της μαμάς. Τίποτα δεν προδιέθετε για το τι θα ακολουθούσε στη συνέχεια.

Εμείς τα παιδιά φύγαμε νωρίτερα από το σπίτι για να πάμε στο σχολείο και από 'κει, με τους συμμαθητές μου, στην εκκλησία. Όταν φτάσαμε, η λειτουργία ήταν ήδη προς το τέλος της και ο ιερέας ετοιμάζονταν για την πανηγυρική δοξολογία. Οι επίσημοι ήταν όλοι στις θέσεις τους και ο μπαμπάς στο μόνιμο στασίδι του (είναι από τους προνομιούχους μαζί με τους γέροντες που έχει μόνιμη θέση στη δεξιά σειρά των στασιδίων του κεντρικού κλίτους της εκκλησίας) ήταν ήδη εκεί με το άψογο μπλε σκούρο κοστούμι του. Καθώς σταθήκαμε στη σειρά από τη μεριά του πατέρα μου, εκείνος μου έριξε μια ματιά, κάνοντας μου νόημα να διορθώσω το παράστημά μου.

Η παρακολούθηση της λειτουργίας, κάθε Κυριακή, αποτελούσε για μένα, όπως και για τους υπόλοιπους συμμαθητές μου, μια ιδιαίτερα βασανιστική τελετουργία, έτσι όπως ήμασταν υποχρεωμένοι να στεκόμαστε, τόση ώρα, όρθιοι, μη μπορώντας να μιλήσουμε ο ένας στον άλλο, λέγοντας τα συνηθισμένα, μεταξύ μας, αστεία και πειράγματα. Η μόνη μου

παρηγοριά σ' όλη αυτή τη διαδικασία ήταν να παρακολουθώ, στην απέναντι σειρά των κοριτσιών, τη, περιμένοντας να μου χαρίσει - επιτέλους! - το χαμόγελο της, που τόσο απλόχερα χαρίζει σε όλους, αλλά, που κατά περίεργο τρόπο, το αρνείται σε μένα κάνοντάς με όλο και πιο δυστυχισμένο. Και σήμερα, αυτήν την τόσο γιορταστική μέρα, έδειχνε τόσο όμορφη μέσα στο γαλάζιο της φόρεμα!

Ένας χείμαρρος από καστανοκόκκινες μπούκλες περιστοιχίζει ένα αρμονικό και καλοσηματισμένο πρόσωπο, η επιδερμίδα του έχει το χρώμα ενός ζουμερού ροδάκινου και τα δυο λακκάκια που σχηματίζονται στα μάγουλα της, όταν χαμογελά, της δίνουν ένα περιπαικτικό ύφος, που μας κάνει όλους να την κοιτάμε θαμπωμένοι. Προσπάθησα να μείνω συγκεντρωμένος στην παρακολούθηση της λειτουργίας ρίχνοντας συνεχώς κλεφτές ματιές προς το μέρος της, αλλά και έχοντας το νου μου και προς τη μεριά του πατέρα μου, ο οποίος με παρακολουθούσε με το άγρυπνο και αυστηρό βλέμμα του.

Έτσι, κατάφερα να ξεπεράσω και τη σημερινή ταλαιπωρία της ορθοστασίας και της υποχρεωτικής παρακολούθησης της εκφώνησης του πανηγυρικού της ημέρας από το Διευθυντή του σχολείου μας, με την προσμονή της τριήμερης αργίας που θα ακολουθούσε και του μπακλαβά που με περίμενε στο ζαχαροπλαστείο, μετά την παρέλαση.

Βγήκαμε σε παράταξη έξω, στο προαύλιο της εκκλησίας, όπου ήταν στημένο το μνημείο, ένας μικρός μαρμάρινος οβελίσκος με χαραγμένα επάνω του διάφορα ονόματα συγχωριανών μας που έπεσαν στους πολέμους της πατρίδας μας.

Όλα πήγαν περίφημα και ο πατέρας μου, με περίσσιο καμάρι, εκφώνησε το λογύδριο που, με τόση επιμέλεια, είχε ετοιμάσει και κατέθεσε το στεφάνι του στη βάση του μνημείου.

Μετά την κατάθεση των στεφανιών από τους επισήμους, μεταφερθήκαμε όλοι στην πλατεία όπου, χρόνια τώρα, γίνονταν όλες οι παρελάσεις και οι συνάξεις του χωριού. Κάτω από τον τεράστιο πλάτανο της πλατείας είχε στηθεί μια πρόχειρη εξέδρα, απ' όπου οι αρχές του χωριού και οι επίσημοι παρακολουθούσαν την παρέλαση. Εμείς, τα παιδιά του σχολείου και οι άλλοι παρελαύνοντες περνούσαμε μπροστά από την εξέδρα, κατά μήκος του πλακόστρωτου δρόμου, που διέσχιζε την πλατεία του χωριού μας.

Η μουσική παιάνιζε ηρωικά εμβατήρια δίνοντάς μας τον απαιτούμενο ρυθμό για την παρέλασή μας και ο δάσκαλος μας με τη σφυρίχτρα του και τα κατάλληλα παραγγέλματα συντόνιζε το βήμα μας.

Τρία παιδιά στεκόντουσαν στη σειρά, σε απόσταση το ένα από το άλλο, επισημαίνοντας τα σημεία στα οποία έπρεπε να στρέψουμε τα κεφάλια μας προς τους επισήμους.

Η παρέλαση είχε ξεκινήσει, υπό τους ήχους των εμβατηρίων, τα πρώτα τμήματα ήδη είχαν περάσει μπροστά από την εξέδρα των επισήμων και το δικό μου τμήμα πλησίαζε, όλο

και πλησίαζε προς την εξέδρα. Και τότε, καθώς προχωρούσα στη σειρά μου καμαρωτός, προσπαθώντας να μη χάσω το βήμα μου και να έχω άψογη τη στοίχισή μου, την είδα!

Εκεί, στη θέση του πρώτου δείκτη στεκόταν, σε στάση προσοχής, το γαλάζιο φόρεμα, οι καστανοκόκκινες μπούκλες και ω του θαύματος! Το χαμόγελο, με τα μικρά λακκάκια στα μάγουλα και τα πράσινα μάτια που μου φάνηκε πως, εκείνη τη στιγμή, κοίταζαν μόνον εμένα και πως το χαμόγελο ήταν χαρισμένο μόνο σε μένα!

Τα όσα συνέβησαν τότε είναι κάτι που δεν θα ήθελα να θυμάμαι ούτε κι εγώ, ούτε και οι δικοί μου που παρακολουθούσαν.

Ζαλισμένος και χαμένος στις σκέψεις μου σκόνταψα - ήταν και εκείνη η ρημαδιασμενη η πλάκα που είχε ξεχαρβαλωθεί από το πλακόστρωτο - παραπάτησα και, καθώς έχασα την ισορροπία μου, έπεσα με έναν άτσαλο τρόπο πάνω στον μπροστινό μου. Σωριάστηκα με τα μούτρα, φαρδύς - πλατύς στο πλακόστρωτο του δρόμου μπροστά από την εξέδρα, προκαλώντας έντονη αναστάτωση και την, πρόσκαιρη, διακοπή της παρέλασης.

Η πλατεία σείστηκε από τα γέλια των παρισταμένων κι εγώ, όπως βρισκόμουν με το πρόσωπο κολλημένο στο πλακόστρωτο, ένοιωσα τέτοια ντροπή, που ευχόμουν εκείνη τη στιγμή ν' ανοίξει η γη να με καταπιεί.

Παρ' όλα αυτά, με όσο κουράγιο μου είχε απομείνει, σηκώθηκα κι αφού έλεγξα μήπως είχα χτυπήσει πουθενά - ευτυχώς δε φαίνονταν να έχω πάθει τίποτα σοβαρό - πήγα και κάθησα, παραπατώντας, στα σκαλιά δίπλα και μπροστά από την εξέδρα των επισήμων.

Το τι συνέβη, στο μεταξύ, με τον πατέρα μου δεν ήμουν σε θέση να το αντιληφθώ εκείνη τη στιγμή, αλλά μου το διηγήθηκαν αργότερα οι φίλοι μου, που κι αυτοί παρακολουθούσαν, σκασμένοι στα γέλια, την απρόοπτη διακοπή της παρέλασης, που προκάλεσε η πτώση μου.

Καθόταν στητός στην εξέδρα έχοντας δίπλα του τη μητέρα μου και περίμενε να περάσουμε μπροστά του το τμήμα μου με τους υπόλοιπους συμμαθητές μου.

- Έρχονται! Να το καμάρι μας!, φάνηκε να του ψιθυρίζει η μητέρα μου. Ο πατέρας μου τεντώθηκε να με δει καλύτερα και τότε συνέβη το μοιραίο. Έμεινε να κοιτά αποσβολωμένος, με μάτια ορθάνοιχτα, γεμάτα έκπληξη και απορία για αυτό που αντίκριζε.

Στη συνέχεια το πρόσωπό του άρχισε να κοκκινίζει, παίρνοντας ένα περίεργο κοκκινωπό χρώμα, καθώς ο θυμός φαινόταν να τον καταλαμβάνει. Ξέσφισε τη γραβάτα του, άρπαξε τη μητέρα μου από το μπράτσο και, πηδώντας από την εξέδρα, κατευθύνθηκε προς το μέρος μου.

Τον είδα ξαφνικά να εμφανίζεται μπροστά μου αγριεμένος. Χωρίς δεύτερη κουβέντα με βούτηξε - η μαμά είχε ήδη συμμαζέψει την αδερφή μου - και με οδήγησε, άρον – άρον, στο σπίτι.

Πάει το ζαχαροπλαστείο! Χαμένος και ο μπακλαβάς που τόσο τον περίμενα! Και τώρα ποιος τον ακούει στο εθνικοπατριωτικό κήρυγμα, που σίγουρα θα ακολουθήσει! Στο σπίτι το έκτακτο οικογενειακό συμβούλιο συγκλήθηκε άμεσα και οι αποφάσεις πάρθηκαν στο άψε – σβήσε.

Αφού άκουσα όλα όσα είχε να μου πει ο πατέρας μου για τη τιμή και την ιστορία της οικογένειας μας, μου στερήθηκε το μεσημεριανό φαγητό και μου ανακοινώθηκε ότι ο πατέρας μου, για το τριήμερο που ακολουθούσε, σκόπευε να ασχοληθεί προσωπικά με την ηθική μου διαπαιδαγώγηση και την αποκατάσταση του κύρους της οικογένειας, για να μην επαναληφθούν ξανά εκφυλιστικά φαινόμενα, όπως αυτό που μου συνέβη στην παρέλαση.

Βραδιάζοντας κι αφού άκουσα να επαναλαμβάνεται για μια ακόμη φορά το κήρυγμα του πατέρα μου, έπεσα για ύπνο. Χώθηκα όσο μπορούσα πιο βαθιά μέσα στα σκεπάσματα, αναλογιζόμενος το τι είχε σκεφτεί να εφαρμόσει ο πατέρας μου, στο τριήμερο που θα ακολουθούσε, στα πλαίσια της ηθικοπλαστικής εκπαίδευσής μου, προς αποκατάσταση του «τρωθέντος» κύρους της οικογένειας. Γρήγορα τα βλέφαρα μου βάρυναν και με πήρε ο ύπνος...

Ξημερώματα της άλλης μέρας κι ενώ κοιμόμουν του καλού καιρού, άκουσα ένα διαπεραστικό θόρυβο που τρύπησε τ' αυτιά μου. Η σφυρίχτρα του μπαμπά με καλούσε στο καθήκον και έπρεπε να εγκαταλείψω τη ζεστασιά του κρεβατιού μου. Με κόπο άνοιξα τα μάτια μου. Δεν ήταν δυνατόν! Ήταν ακόμη σκοτάδι και ο μπαμπάς με περίμενε με τη φόρμα του. Κατάλαβα ότι τα πράγματα ήταν σοβαρά, φόρεσα όπως μπόρεσα τη φόρμα μου και κατέβηκα μαζί του στον κήπο του σπιτιού μας. Μου έδειξε ένα φτυάρι, που κρατούσε στο χέρι του και μου είπε:

- Θέλω να σκάψεις ένα λάκκο μήκους δύο μέτρων και αρκετά βαθύ. Μετά θα σου πω τι να κάνεις.

Μη μπορώντας να δω καν το σημείο όπου έπρεπε να σκάψω, ξεκίνησα τη δουλειά. Τα χέρια μου πονούσαν και, μετά από λίγο, καθώς ήταν άμαθα, άρχισαν να σχηματίζονται ενοχλητικές φουσκάλες στις παλάμες μου, που έκαναν ακόμη πιο βασανιστική την εκτέλεση του καθήκοντός μου. Πήρε να χαράζει κι εγώ δεν είχα καταφέρει να σκάψω ούτε το μισό απ' αυτό που ήθελε ο πατέρας μου.

-Έχεις πολλή δουλειά ακόμη, μου είπε, εντελώς σαδιστικά, καθώς παρακολουθούσε την προσπάθειά μου. Φαινόταν να το διασκεδάζει.

Πήγε σχεδόν μεσημέρι όταν, επιτέλους!, κατάφερα να τελειώσω. Τα πόδια μου έτρεμαν και έπεσα αποκαμωμένος πάνω στο φρεσκοσκαμμένο χώμα. Η σφυρίχτρα του πατέρα

μου που ανήγγειλε το πέρας της δοκιμασίας με επανέφερε στην πραγματικότητα και έτρεξα στο μπάνιο και μετά κατευθείαν στο κρεβάτι για να αναπληρώσω τον ύπνο που έχασα και να αναλάβω δυνάμεις για ό,τι άλλο με περίμενε στα πλαίσια της ηθικοπλαστικής διαπαιδαγώγησής μου. Η επαφή με το πουπουλένιο στρώμα μου μετέδωσε ένα αίσθημα ευφορίας και αφέθηκα στην αγκαλιά του Μορφέα, ξεχνώντας, προς το παρόν, το ότι και στις επόμενες μέρες θα συνεχίζονταν οι δοκιμασίες μου. Εξάλλου, ποιος ξέρει, μπορεί το γλυκό της χαμόγελο να εμφανίζονταν ξανά στα όνειρα μου, μετριάζοντας την κούραση και τον πόνο που ένοιωθα να βαραίνει το κορμί μου.

Την επόμενη μέρα ο πατέρας μου, εκμεταλλευόμενος την τριήμερη αργία και το ότι δε χρειαζόταν να πάω στο σχολείο, με ξύπνησε την ίδια ώρα - ήταν ακόμη μαύρο σκοτάδι — και με τον ίδιο, διόλου ευχάριστο τρόπο.

Χωρίς σχεδόν να μου πει καλημέρα, με διέταξε να τον ακολουθήσω πάλι στον κήπο, όπου, σε μια ικανή απόσταση από το λάκκο που είχα σκάψει την προηγούμενη, υπήρχε ένας σωρός από πέτρες σε διάφορα μεγέθη. Δε χρειάστηκε και πολύ για να καταλάβω τι έπρεπε να κάνω, ο πατέρας μου μού εξήγησε στα γρήγορα ότι έπρεπε με όλες αυτές τις πέτρες να γεμίσω το λάκκο που είχα σκάψει.

Τουλάχιστο, τούτη τη φορά, ήμουν ψυχολογικά προετοιμασμένος. Έτσι, παρά την κούραση, επιδεικνύοντας αξιοθαύμαστο κουράγιο και αντοχή, πράγμα που εξέπληξε και τον, συνήθως δύσπιστο απέναντι μου, πατέρα μου κατάφερα να τελειώσω το έργο μέσα σε τρεις ώρες. Πίστευα ότι έτσι θα κέρδιζα κάποιες πολύτιμες ώρες ξεκούρασης, ανάπαυσης και ξεγνοιασιάς.

Αλίμονο! Ο πατέρας μου, ανέκφραστος, μου είπε να πάμε στη σάλα του σπιτιού για να συζητήσουμε το τελευταίο βιβλίο που είχα διαβάσει. Όταν του εξήγησα ότι, τον τελευταίο καιρό, δεν είχα και πολλή όρεξη για διαβάσματα και στοχασμούς, ο πατέρας μου κατέβασε από τη βιβλιοθήκη που είχαμε στο σαλόνι το πιο χοντρό βιβλίο που βρήκε μπροστά του από την πλούσια συλλογή που είχε στην κατοχή του, σχετικά με την αρχαιοελληνική ιστορία, «Ο χρυσός αιώνας του Περικλέους», κάπως έτσι θα ήταν μάλλον ο τίτλος του και μου είπε πως, την επομένη, θα έδινα κανονικές εξετάσεις πάνω στο περιεχόμενο του βιβλίου και, γι' αυτό, θα έπρεπε να το ξέρω απ' έξω και ανακατωτά.

Τα σχέδιά μου για ξεκούραση πήγαν περίπατο. Μην μπορώντας όμως να κάνω κι αλλιώς, ξεκίνησα τη μελέτη. Ο ύπνος με βρήκε αγκαλιά με το βιβλίο. Δεν είχα τη δύναμη ούτε να πάω στο κρεβάτι μου. Η μητέρα προσπάθησε να πείσει τον πατέρα μου, ή τουλάχιστον έτσι κατάλαβα, να σταματήσει το μαρτύριό μου, αλλά μάλλον οι προσπάθειές της δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα.

Το άλλο πρωί ο γνώριμος πλέον ήχος της σφυρίχτρας αντήχησε, το ίδιο διαπεραστικός και ενοχλητικός όπως και κάθε άλλη φορά, στ' αυτιά μου. Άραγε πού θα κατέληγε

όλη αυτή η ταλαιπωρία; Είχα αρχίσει πλέον να πιστεύω ότι δεν ήμουν μαθητής, αλλά στρατιώτης που υπηρετούσα τη θητεία μου και είχα πέσει πάνω στον χειρότερο σαδιστή επιλοχία.

Ένα δεύτερο σφύριγμα διέκοψε τους συλλογισμούς μου και άνοιξα τα μάτια μου. Έμεινα έκπληκτος απ' αυτό που αντίκρισα!

Ο πατέρας μου είχε μετατρέψει όλο τον κήπο του σπιτιού σε κανονικό στίβο μάχης! Ακόμη κι ένας εκπαιδευμένος καταδρομέας θα τρόμαζε στην ιδέα ότι έπρεπε να ξεπεράσει όλα αυτά τα εμπόδια που ορθώνονταν μπροστά μου και μάλιστα με κριτή

και επόπτη έναν άμεμπτο στρατιωτικό, όπως τον πατέρα μου.

Εκείνη τη στιγμή το πρώτο πράγμα που σκέφτηκα ήταν να αρνηθώ να συνεχίσω την προσπάθεια, να τα παρατήσω. Γύρισα και κοίταξα προς τη μεριά του πατέρα μου.

-Δε νομίζω να σκέφτεσαι να εγκαταλείψεις την προσπάθεια, τον άκουσα να μου λέει, με μια δόση ειρωνείας στα λεγόμενά του.

Η κούραση ένοιωθα να με καταβάλλει, αλλά το πείσμα μου ήταν μεγαλύτερο και δε θα άφηνα τον πατέρα μου να κοροϊδέσει την αδυναμία μου. Του έκανα νόημα ότι ήμουν έτοιμος να ξεκινήσω και, καθώς μου έδωσε το σύνθημα με τη σφυρίχτρα του, όρμησα προς τα εμπόδια, προσπαθώντας να τα υπερβώ και μάλιστα όσο το δυνατό γρηγορότερα.

Σκονισμένος, γεμάτος γρατσουνιές, κατάκοπος μπόρεσα τελικά να φτάσω στο τέρμα της διαδρομής, ανυπομονώντας ν' ακούσω τη λήξη της ταλαιπωρίας μου.

- Μην ξεχνάς πως έχουμε και εξετάσεις, στο βιβλίο που διαβάσαμε χθες, ακούσθηκε η φωνή του πατέρα μου, ο οποίος συνέχιζε με θαυμαστή συνέπεια να προσπαθεί να με επαναφέρει στις αρχές της οικογένειας, όπως εκείνος το αντιλαμβάνονταν.

Μετά απ' αυτό κι ενώ για μια στιγμή μου φάνηκε ότι είδα το χαμόγελο, περιτοχισμένο από τις καστανοκόκκινες μπούκλες, λιποθύμησα. Ξαπλωμένος στο σαλόνι του σπιτιού μας, μισοζαλισμένος ακόμη από την ταλαιπωρία μου, άκουγα τον πατέρα να εξιστορεί στη μητέρα μου και στη νονά μου, που είχε έρθει να μας δει, τα κατορθώματα του γιου του και το πώς, με τον τρόπο του, θα κατάφερνε τελικά να με κάνει έναν αληθινό στρατιώτη! Βέβαια, με τη λιποθυμία μου, είχα καταφέρει να λουφάρω και να αποφύγω την εξέταση, αλλά θα βρισκόταν μια άλλη ευκαιρία για να ανταποκριθώ στην απαίτηση του.

Όταν το άκουσα αυτό, προτίμησα να μείνω ξαπλωμένος παριστάνοντας το λιποθυμισμένο. Σκεπτόμουν όλα όσα είχα τραβήξει αυτές τις μέρες και μου ερχόταν τρέλα, καθώς αντί για παιχνίδι και χαρές με του φίλους μου, πέρασα όλη αυτή τη ταλαιπωρία.

Κι όλα αυτά για ένα χαμόγελο, που τόσο περίμενα να μου χαριστεί κι όταν μου χαρίστηκε, έγινε αιτία τόσων φοβερών δεινών. Έτσι κι αλλιώς δεν ξέρω αν θα μου προσφερθεί ξανά ή απλώς ήταν ένα δώρο της για το εορταστικό της μέρας...

Χριστόδουλος Χονδρογιώργης

Αρσάκειο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, Α΄1

3^ο βραβείο

Η παραμόρφωση

Τώρα που όλα τέλειωσαν με τον καλύτερο τρόπο, στο σπίτι του Αχιλλέα θυμούνται την ημέρα εκείνη σαν εφιάλτη. Ήταν μια μέρα, έξι περίπου μήνες πριν, όταν η διευθύντριά του τηλεφώνησε στη μητέρα του στη δουλειά της, εκείνη στον πατέρα του και οι δυο μαζί έφθασαν αλλόφρονες στο σχολείο, πήραν τον παιδί τους και έτρεξαν στο γιατρό. Τον τελευταίο καιρό το κακό είχε παραγίνει με τον Αχιλλέα. Είχε κλειστεί στον εαυτό του και δεν έκανε παρέα με άλλα παιδιά. Οι συμμαθητές του τον κορόιδευαν και δεν τον έπαιζαν ποδόσφαιρο. Την ημέρα εκείνη όμως το κακό παράγινε, κατέρρευσε.

Ο γιατρός έμεινε για λίγο αμίλητος, κατόπιν έβγαλε τα γυαλιά του, πήρε σοβαρό ύφος και τους είπε αυστηρά: «Δεν έπρεπε να τον αφήσετε να φθάσει ως εδώ. Το παιδί σας πάσχει από μια βαριάς μορφής εξάρτηση από την τηλεόραση. Αλλά μην ανησυχείτε. Θα εφαρμόσουμε ένα ειδικό πρόγραμμα απεξάρτησης και σε έξι μήνες θα είναι εντελώς καλά». Εκείνοι έμειναν με το στόμα ανοιχτό. Μετά η μητέρα έβαλε τα κλάματα. Τρόμαξαν. Ο γιατρός τούς καθησύχασε ακόμη μια φορά: «Μη φοβάστε. Σε λίγους μήνες δε θα θυμάστε τίποτε», τους είπε και γέμισε ένα χαρτί με οδηγίες για το παιδί τους.

Ο Αχιλλέας ήταν ένα έξυπνο παιδί δέκα χρονών και πήγαινε στην Τετάρτη Δημοτικού. Ήταν πολύ καλός μαθητής. Όταν γύριζε στο σπίτι, στρωνόταν αμέσως στο διάβασμα για να τελειώσει νωρίς με τα μαθήματα του. Κατόπιν άνοιγε την τηλεόραση και δεν την έκλεινε, παρά μόνο για να πέσει για ύπνο. Είναι απορίας άξιο πώς μπορούσε και παρακολουθούσε τα σήριαλ που έπαιζαν τα διάφορα κανάλια την ίδια ώρα! Ήξερε και θυμόταν την υπόθεση όλων των έργων λες και έγραψε αυτός το σενάριο. "Όπου και να βρισκόταν, στο νου του είχε τη «Μαρία την Άσχημη» και θυμόταν ό,τι έλεγε ο Μίμης Μεταξάς στο «Δεληγιάνναιο Παρθεναγωγείο». Τα παλιά σήριαλ δε, που τα κανάλια επαναλαμβάνουν κάθε τόσο, τα ήξερε απ' έξω. Αρκούσαν οι πρώτες εικόνες από το «Κωνσταντίνου και Ελένης», για να φέρει στο μυαλό του με κάθε λεπτομέρεια τους καυγάδες της Ελένης Βλαχάκη και του Κωνσταντίνου Κατακουζηνού που θ' ακολουθούσαν.

Κάθε Κυριακή έπαιρνε από την εφημερίδα του παππού, το εβδομαδιαίο πρόγραμμα της τηλεόρασης και υπογράμμιζε ό,τι τον ενδιέφερε περισσότερο. Αποφάσιζε τι θα δει κάθε μέρα σ' όλη την εβδομάδα και προσάρμοζε το διάβασμά του στο πρόγραμμα αυτό, για να μη χάσει τίποτα. Για τις ώρες των ειδήσεων 8-9 το βράδυ, είχε προβλέψει βίντεο και DVD που τα 'παίρνε και πάλι από τις εφημερίδες του παππού.

Όλα ξεκίνησαν με τη γέννησή του. Οι γονείς του, επειδή δούλευαν πολύ σκληρά και δεν είχαν χρόνο, τον παρέδωσαν στη γιαγιά και τον παππού για να τον μεγαλώσουν. Οι ίδιοι τον έβλεπαν μόνο τα Σαββατοκύριακα. Και όσο ήταν βρέφος, καλά. Όταν μεγάλωσε και άρχισε να περπατάει, τα πράγματα δυσκόλεψαν για τους παππούδες. Δε μπορούσαν να τον κάνουν κουμάντο. Στην αρχή τον έβαζαν στο «πάρκο» μαζί με πολλά παιχνίδια κι έτσι ο μικρός ξεχνιόταν. Μεγαλώνοντας όμως, το «πάρκο» δεν επαρκούσε, γιατί το παιδί πηδούσε έξω και έτρεχε στο σπίτι με φόβο να χτυπήσει και να κάνει ζημιές. Τότε ο παππούς βρήκε τη λύση. Τον έστηνε με τις ώρες μπροστά στην τηλεόραση, του έβαζε το βίντεο και όλοι ησύχαζαν. Ο παππούς μάλιστα

υπερηφανευόταν ότι ο Αχιλλέας εξοικειώθηκε από πολύ μικρός με τις νέες τεχνολογίες και την πρόοδο. Ο μικρός συνήθισε την τηλεόραση, του άρεσε πολύ και κάθε μέρα τη ζητούσε.

Τα πρώτα προβλήματα εμφανίστηκαν στα προνήπια. Το μυαλό του το είχε στα τέρατα, τους κροκοδείλους και τους υπεράνθρωπους που έβλεπε στην τηλεόραση και τα DVD. Όλο γι' αυτά μιλούσε και μάλωνε με τα υπόλοιπα παιδάκια που δε μπορούσαν να συνεννοηθούν μαζί του. Η δασκάλα τον έβαζε συνέχεια τιμωρία και στα μέσα της χρονιάς αναγκάστηκαν να του αλλάξουν σχολείο. Τέλειωσε το νηπιαγωγείο, αφού πρώτα έσπασε από τους τσακωμούς το κεφάλι το δικό του και πολλών συμμαθητών του αρκετές φορές. Πήγε στο δημοτικό σχολείο και προχώρησε στις τάξεις μαζί με τα' άλλα παιδιά. Με τον καιρό όμως γινόταν όλο και πιο εσωστρεφής. Δεν έκανε πολλή παρέα με άλλους, δεν είχε φίλους.

Στο σπίτι έβρισκε αυτό που ήθελε. Ήταν καλό και ευγενικό παιδί. Διάβαζε τα μαθήματα του χωρίς να γογγύζει. Βοηθούσε όσο μπορούσε τους γονείς και τους παππούδες -μ' αυτούς άλλωστε εξακολουθούσε να περνάει τον πιο πολύ καιρό του. Το μόνο που ζητούσε ήταν να τον αφήνουν να παρακολουθεί την τηλεόραση του. Οι δικοί του καταλάβαιναν πως δεν ήταν σωστό να βλέπει τόσο πολλή τηλεόραση και προσπάθησαν να του την κόψουν. Τότε ο Αχιλλέας αντέδρασε βίαια, έγινε της κακομοίρας και αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν. Συμφώνησαν δε πως για να τον αφήνουν να βλέπει τηλεόραση, πρέπει να διαβάξει τα μαθήματα του και να είναι πρώτος μαθητής.

Με τον καιρό, ένοιωθε πως δε μπορούσε να κάνει χωρίς τηλεόραση. Βρισκόταν σε μια κατάσταση όμοια με εκείνη των ναρκομανών, όπως λένε, ή των αλκοολικών. Αν μια μέρα δεν έβλεπε τηλεόραση, αισθανόταν πολύ περίεργα. Του έλειπε πολύ και αυτό του δημιουργούσε εκνευρισμό. Ακόμη και στις διακοπές, προτιμούσε να μην πάει για μπάνιο στη θάλασσα προκειμένου να δει τηλεόραση. Απαιτούσε να έχει το δωμάτιο του ξενοδοχείου οπωσδήποτε τηλεόραση. Γέμιζε δε τη βαλίτσα του με DVD πριν φύγουν.

Στο τέλος απομονώθηκε εντελώς από τους συμμαθητές του. Κλείστηκε στον εαυτό του και συχνά συλλαμβανόταν αφηρημένος. Αισθανόταν πως ζούσε στις ιστορίες των σήριαλ και των έργων που έβλεπε στα DVD και όχι στον πραγματικό κόσμο. Μιλούσε λες και ήταν ένας από τους ήρωες των σήριαλ. Συνέχισε την πραγματικότητα με ό,τι είχε δει στην τηλεόραση. Νόμιζε πως ήταν ο Παύλος, ο γιος του Μίμη Μεταξά ή ο Αλέξης στη «Μαρία την Άσχημη».

Οι οδηγίες του γιατρού ήταν αυστηρές. Η τηλεόραση του είχε προκαλέσει «ψυχονοητικές διαταραχές» και, αν δεν έπαιρναν επειγόντως μέτρα, η κατάσταση θα γινόταν επικίνδυνη και θα απαιτούσε ισχυρή φαρμακευτική αγωγή. Ο ίδιος ο Αχιλλέας κατάλαβε πως είχε μπλέξει άσχημα και υποσχέθηκε στους δικούς πως θα έκανε ό,τι έλεγε ο γιατρός. Αισθάνθηκε μάλιστα πολύ άσχημα όταν, χωρίς να το θέλει, άκουσε το γιατρό να λέει στους γονείς του σε αυστηρό τόνο, πως το σημαντικότερο που έχουν να κάνουν από δω και μπρος είναι να ασχολούνται πιο πολύ με το παιδί τους. Γιατί, όπως διαπίστωσε, είχαν απορροφηθεί από τη δουλειά και είχαν αναθέσει την φροντίδα του παιδιού στους παππούδες.

Προς το παρόν δε θα έπαιρνε φάρμακα και δε θα έκοβε εντελώς την τηλεόραση. Θα έβλεπε όμως μόνο λίγες αξιόλογες εκπομπές, κάποια χρήσιμα ντοκιμαντέρ και ορισμένες

ταινίες που προβάλλει η τηλεόραση, πάντα με την έγκριση των γονιών του. Ο χρόνος όμως που θα αφιέρωνε στην τηλεόραση θα να ήταν πολύ περιορισμένος, Ο ελεύθερος χρόνος του θα 'πρεπε να αφιερώνεται αλλού. Όπως π.χ. να διαβάζει κλασική λογοτεχνία και να ακούει μουσική. Πολύ καλό θα ήταν επίσης να προσπαθήσει να μάθει κάποιο μουσικό όργανο. Έπρεπε οπωσδήποτε να συμμετέχει σε ομαδικές δραστηριότητες, π.χ. να παίζει μπάσκετ ή ποδόσφαιρο, να συμμετέχει σε κάποια ορχήστρα ή χορωδία. Τα σαββατοκύριακα να πηγαίνει εκδρομές με τους γονείς του και με άλλες παρέες. Η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του με αυτόν τον τρόπο θα ήταν δημιουργική και συνάμα θεραπευτική για την περίπτωση του.

Σήμερα ο Αχιλλέας είναι ένα φυσιολογικό παιδί, εντελώς διαφορετικό απ' ό,τι ήταν πριν από έξι μήνες. Ευχαριστήθηκε ένα σωρό εκδρομές που πήγε με τους γονείς του. Έτσι του δόθηκε η ευκαιρία να τους γνωρίσει καλύτερα και να τους αγαπήσει πιο πολύ. Διαβάζει λογοτεχνία, έχει ξεκινήσει μαθήματα κιθάρας και παίζει ποδόσφαιρο στην ομάδα της γειτονιάς. Απέκτησε αυτοπεποίθηση και στο σχολείο δεν κάθεται με σταυρωμένα χέρια, όταν τα άλλα παιδιά τον πειράζουν. Και το πιο σημαντικό, δεν τον νοιάζει αν δε δει καθόλου τηλεόραση.

Δομνίκη Γάλλου

Αρσάκειο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, Α'1

Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ
Βραβευμένα έργα Λυκείου

1^ο Βραβείο

Η Εξομολόγηση ενός Γίγαντα

Γιατί το κάνω;

Ρωτάς «γιατί»... Σου φαίνεται παράλογο, εξωφρενικό, αδιανόητο, δίχως νόημα. Από την άλλη είναι και για τους δυο μας τόσο σημαντικό... Δεν είναι πραγματικά αστείο; Σκέψου λίγο: είναι κάτι που θα αλλάξει τη ζωή σου και παρόλ' αυτά αγνοείς τον λόγο που θα συμβεί! Αυτό είναι το αστείο, ίσως και ειρωνικό. Το δραματικό είναι ότι θα έπρεπε να γνωρίζεις πολύ καλά το λόγο που θα συμβεί. Ναι, κι όμως. Εσύ θα έπρεπε να γνωρίζεις πριν από μένα το λόγο. Πολύ πριν από μένα. Γιατί η δική μου η ζωή εκεί θα τελειώσει. Ενώ η δική σου θα συνεχιστεί με τον απόηχο του γεγονότος αυτού να δηλώνει πανταχού παρών και τα πάντα πληρών. Ρώτησες «γιατί». Και θα πάρεις απάντηση. Όχι επειδή αισθάνομαι υποχρεωμένος να σου απαντήσω ούτε επειδή θέλω ν' απολογηθώ για κάτι. Απλώς σε λυπάμαι. Σε λυπάμαι που ζεις μέσα στην άγνοια, που δεν καταλαβαίνεις τι σου συμβαίνει, που τη ζωή σου την καθορίζουν όλοι οι υπόλοιποι εκτός από εσένα. Και το χειρότερο όλων είναι πως όχι μόνο δεν το καταλαβαίνεις, αλλά επιπλέον τους εμπιστεύεσαι. Επίσης σε λυπάμαι γιατί μπροστά μου είσαι ανίσχυρος. Κι οι δυο μας γεννηθήκαμε από μια μάνα κι έναν πατέρα. Όμως εγώ έχω δύναμη πάνω στη ζωή σου. Και θα τη χρησιμοποιήσω. Θα σου απαντήσω μόνο και μόνο επειδή σε λυπάμαι...

Γιατί το κάνω;

Θα σου μιλήσω για το γιο σου. Ναι, καλά ακούς. Θα σου μιλήσω για το γιο σου. Ξέρω ότι έχεις γιο. Αυτό το ψηλό παλικάρι, με το ωραίο παράστημα, φανταχτερό χαμόγελο και πολύχρωμα ρούχα.

Εκεί στη δύση είστε άνθρωποι πολύ υπερήφανοι. Υπερήφανοι για τον πολιτισμό σας. Υπερήφανοι για τα πανεπιστήμιά σας. Υπερήφανοι για την πρόοδό σας. Έτσι κι εσύ. Ξεκίνησες τη ζωή σου στα διάσημα σχολεία της πατρίδας σου. Σπούδασες, πήγες στρατιώτης, δούλεψες, παντρεύτηκες. Και τότε ήρθε στη ζωή και ο γιος σου. Δούλεψες σκληρά για να του εξασφαλίσεις ένα από αυτά τα ξακουστά πανεπιστήμια. Ως καλοί γονείς παλέψατε με όλες σας τις δυνάμεις για να κάνετε το γιο σας καλό μαθητή, ευγενικό, με τρόπους, καλό χριστιανό, γνήσιο πατριώτη. Κατάφερες να τον στείλεις στο πανεπιστήμιο. Συγχαρητήρια! Καμάρωνες πολύ την ημέρα που πήρε το πτυχίο του. Ακριβό χαρτί, με καλλιγραφικά χρυσά γράμματα και μεγαλόπρεπη ασημένια κορδέλα τυλιγμένη ένα γύρο. Δάκρυσες από χαρά αντικρίζοντας τη μαύρη στολή του καταξιωμένου πια επιστήμονα. Όπως δάκρυσες κι όταν πήγε στρατιώτης. Ορκίστηκε ακουμπώντας το χέρι στην καρδιά. Ορκίστηκε για την πατρίδα, την ελευθερία, τη δημοκρατία, την ειρήνη...

Ξέρεις, αλήθεια, πόσα πράγματα κατάφερε ο γιος σου; Αξιώθηκε να τον κάνουν και καλό μαθητή, και καλό επιστήμονα, και ευγενικό, και με τρόπους, και καλό χριστιανό, και καλό πατριώτη. Όλοι οι στόχοι σου επετεύχθησαν. Συγχαρητήρια! Αφού τα κατάφερες όλα αυτά,

σημαίνει ότι είσαι άξιος, είσαι δυνατός. Το ίδιο κι ο γιος σου. Θα ξεκινήσει κι αυτός τη ζωή του τώρα, ακολουθώντας τα δικά σου βήματα. Θα προσπαθήσει κι αυτός με τη σειρά του να κάνει οικογένεια και τα παιδιά του να γίνουν καλοί μαθητές, ευγενικά, με τρόπους, καλοί χριστιανοί, γνήσιοι πατριώτες... Ένας φτασμένος επιστήμονας σαν το γιο σου, με τόση παιδεία, έχει όλα τα εφόδια για να τα καταφέρει εξίσου καλά με εσένα. Ίσως και καλύτερα.

Όμως η μητέρα πατρίδα σου ξέχασε τρία πράγματα. Σου έμαθε τόσα πολλά εκτός από τα πιο ουσιαστικά. Ξέχασε να τα διδάξει σε εσένα. Μα ούτε στο γιο σου τα δίδαξε. Και σε λυπάμαι, γιατί χωρίς αυτά είσαι γυμνός. Ίσως και εντελώς άδειος.

Γιατί το κάνω;

Όταν πήγα σχολείο το πρώτο μάθημά μου ήταν να γνωρίσω τι συμβαίνει έξω απ' το σπίτι μου. Η πατρίδα σου όμως δε σου έμαθε τι συμβαίνει πέρα απ' τα σύνορά σου. Όταν πήγα σχολείο έμαθα να φοβάμαι. Η πατρίδα σου όμως δε σου δίδαξε πως για να ξεπεράσεις το φόβο σου, θα πρέπει να είσαι θαρραλέος, τολμηρός, γενναίος. Δε σου μάθανε πως, για να ξεπεράσεις το φόβο σου, πρέπει να ξεπεράσεις τον εαυτό σου. Για να το καταφέρεις όμως αυτό, πρέπει πρώτα να έχεις κάτι να φοβάσαι. Όταν στο σχολείο έκανα την πρώτη μου ερώτηση στο δάσκαλό μου, με ρώτησε κι εκείνος ό,τι κι εσύ. «Γιατί» ρωτάω. Μου έμαθε πως, όταν ρωτάω, πρέπει να είμαι έτοιμος να αντέξω και την απάντηση. Όμως η πατρίδα σου το ξέχασε κι αυτό.

Εσύ με ρωτάς. Είσαι έτοιμος να αντέξεις την απάντησή μου;

Άσε με να σου μιλήσω για το γιο σου. Ήταν άνοιξη όταν η πατρίδα σου αποφάσισε να τον στείλει στον πόλεμο. Ο γιος σου είχε μόλις βγάλει το στρατό. 26 χρονών βέβαια. Ολόκληρος άντρας, λες εσύ. Σκέψου λίγο: το μόνο που έχει κάνει στη ζωή του είναι να τελειώσει το πανεπιστήμιο και το στρατό. Και η πατρίδα σου τον στέλνει στον πόλεμο. Γυμνό. Ίσως κι εντελώς άδειο. Ο γιος σου δεν ξέρει τι υπάρχει έξω απ' τα σύνορα της πατρίδας του. Πού τον στέλνουν, λοιπόν, να πολεμήσει; Ο γιος σου δεν έχει μάθει να φοβάται. Πώς τον στέλνουν, λοιπόν, να πολεμήσει;

Είδες; Τελικά σε ρωτάω εγώ. Όμως εγώ προσέχω τι ρωτάω. Ρωτάω πού, πώς, ποιος, πότε... Είναι ερωτήσεις της λογικής και μπορώ να τις αντέξω. Εσύ ρωτάς «γιατί», που είναι της ψυχής. Και τώρα πρέπει να αντέξεις να φτάσεις ως το τέλος, να μάθεις το «γιατί».

Γιατί το κάνω;

Όταν έφυγε ο γιος σου για τον πόλεμο, είχες πάει στο στρατόπεδο να τον αποχαιρετήσεις. Έκλαψες δυνατά από καμάρι για την πατρίδα. Ακόμα και τότε δεν φοβήθηκες. Επειδή, όπως κι αυτός, δεν ξέρεις ούτε το πού ούτε το πώς. Τον άφησες στην πύλη να βαδίζει μόνος. Κι εσύ έφυγες, γύρισες σπίτι. Μερικές μέρες μετά καθόσουν αναπαυτικά απέναντι απ' την τηλεόρασή σου, είχες μισοξαπλώσει στον καναπέ. Κρατούσες στο χέρι μια κόκα κόλα και στο τραπεζάκι μπροστά σου είχες αφήσει ένα μισοτελειωμένο χάμπουργκερ. Τη θυμάμαι εκείνη τη νύχτα. 19 Μαρτίου ήταν, το σωτήριο έτος 2003. Εσύ θυμάσαι; Όχι βέβαια. Εκείνη τη νύχτα τα κανάλια της

πατρίδας σου αδιαφορούσαν. Είχες στείλει το παιδί σου στον πόλεμο και κανείς δε σου έλεγε τι γινόταν. Αλλά δεν έδειξες και ενδιαφέρον να μάθεις. Κανένας άνθρωπος σαν κι εσένα δεν ενδιαφέρθηκε. Ήρθε η στιγμή που συνειδητοποιήσατε πως τα παιδιά σας δεν είχαν πάει εκδρομή. Όταν γύρισαν στην πατρίδα τα πρώτα σημαιοστολισμένα φέρετρα. Τότε έμαθες ποια είναι πραγματικά η πατρίδα σου, πού πήγε το παιδί σου, πώς πήγε και πώς μπορεί να επιστρέψει... Σου έμεινε, λοιπόν, το «γιατί»... Κι αφού η πατρίδα σου δε σου απάντησε ποτέ, θα σου απαντήσω εγώ.

Αργότερα έμαθες τι έγινε εκείνη τη νύχτα. Άκουσες για πρώτη φορά στη ζωή σου μια πόλη της ανατολής, τη Βαγδάτη. Επειδή είσαι και μορφωμένος, είμαι σίγουρος πως έψαξες στο χάρτη. Πω πω χώρες που υπάρχουν εκεί κάτω! Είδες; Ο γιος σου εκείνη τη νύχτα είχε πάει στη Βαγδάτη λοιπόν. Στην τηλεόραση φαίνονταν όλα πράσινα μέσα στη νύχτα! Όντως προκαλούν δέος τα σύγχρονα όπλα της πατρίδας σου. Πράσινες λάμπες παντού! Δεν φαντάστηκες ποτέ ότι το χρώμα ήταν απλά η νυχτερινή λήψη της τηλεόρασης... Πάντοτε σε εντυπωσίαζε το φαίνεσθαι, ακόμα και στον πόλεμο.

Εγώ, όμως, ήμουν εκεί. Και είδα από κοντά τις «πράσινες», για σένα, λάμπες. Λάμπες που για μένα ήταν κόκκινες. Κατακόκκινες. Φλογερές. Έκαιγαν. Όπως το αίμα των ανθρώπων που σφαγιάστηκαν εκείνη τη νύχτα. Ξέρεις πού πήγε ο γιος σου εκείνο το βράδυ; Όχι, δεν ξέρεις. Ξέρω, όμως, εγώ. Στο σπίτι μου πήγε. Στα παιδιά μου και στη γυναίκα μου. Εγώ δεν είχα γυρίσει από τη δουλειά ακόμη. Δουλεύω κι εγώ μέχρι αργά, όπως εσύ, για να μεγαλώσω τα παιδιά μου. Όμως ήρθε το δικό σου το παιδί και τα διέλυσε όλα.

Δεν μπόρεσα να γυρίσω στην οικογένειά μου εκείνο το βράδυ. Τα αεροπλάνα πετούσαν τόσο χαμηλά που νόμιζα θα προσγειωθούν πάνω μου. Οι σειρήνες του πολέμου καθόριζαν τους παλμούς της καρδιάς μου. Είχε γίνει μέρα απ' τις λάμπες και τις εκρήξεις. Φωνές πληγωμένων παντού. Έβλεπες συμπατριώτες σου να τρέχουν χωρίς χέρια, χωρίς πόδια. Παιδιά να κλαίνε. Εκεί που είχα κρυφτεί ήρθε ένα μικρό κοριτσάκι κλαίγοντας. Σερνόταν στο δρόμο. Το αγκάλιασα, το σήκωσα από κάτω κι αμέσως βράχηκα. Βράχηκα απ' το αίμα της. Αιμορραγούσε. Το κεφάλι της είχε μια τεράστια τρύπα στον αριστερό κρόταφο. Πέθανε σε ελάχιστα δευτερόλεπτα μέσα στην αγκαλιά μου. Ήταν το παιδί κάποιου! Όπως τα δικά μου παιδιά! Όπως τα δικά σου παιδιά! Ακατάπαυστες ριπές. Έκανε απίστευτο κρύο. Η πόλη είχε ξαφνικά παγώσει. Είχα μαρμαρώσει. Κρύφτηκα σ' ένα υπόγειο και άρχισα να κλαίω.

Κατάφερα να γυρίσω σπίτι μου τρεις μέρες μετά. Ξέρεις, είχε περάσει ο γιος σου από 'κει, όπως σου είπα. Εκείνη τη νύχτα, ναι. Βρήκε τα παιδιά μου και τη γυναίκα μου. Είχα τρία παιδιά. Ήταν με ένα φίλο του ο γιος σου. Συστήθηκαν με τέσσερις βολές.

Όντως προκαλούν δέος τα όπλα της πατρίδας σου.

Γιατί το κάνω;

Από αύριο θα είμαι ένας τρομοκράτης και η πατρίδα σου θα είναι η ελευθερία. Θα είμαι ο πόλεμος και η πατρίδα σου θα είναι η ειρήνη. Θα είμαι η απειλή και η πατρίδα σου θα είναι ο σωτήρας. Θα είμαι το κακό και η πατρίδα σου θα είναι η δικαιοσύνη. Και σε ρωτάω: για την υπερπατρίδα σου, ένας άνθρωπος σαν εμένα είναι τόσα πολλά; Έχω τόση δύναμη εγώ, που η υπερπατρίδα σου πρέπει να αντιτάξει εναντίον μου όλες τις δυνάμεις της, προκειμένου να σε προστατεύσει από εμένα;

Η υπερπατρίδα σου ήρθε απρόσκλητη στο σπίτι μου. Αυτό είναι η ελευθερία. Η υπερπατρίδα σου δολοφόνησε το κοριτσάκι που πέθανε στην αγκαλιά μου. Αυτό είναι η ειρήνη. Η υπερπατρίδα σου σκότωσε τα παιδιά μου και τη γυναίκα μου. Αυτό είναι η σωτηρία. Και όλα αυτά για την πατρίδα σου, τη χώρα των πανεπιστημίων, της παιδείας, του πολιτισμού και της προόδου, είναι «πόλεμος», ενώ εγώ αύριο θα είμαι ο «τρομοκράτης». Αυτό είναι η δικαιοσύνη.

Θέλω να σ' ευχαριστήσω. Ο γιος σου, το παιδί που έφερες στον κόσμο, με έκανε να συνειδητοποιήσω ποιος είμαι, τι δύναμη έχω. Δύναμη που δεν είχα αντιληφθεί ποτέ. Εκείνο το βράδυ σκοτώθηκα κι εγώ. Όμως το σώμα μου δεν εγκατέλειψε ακόμη. Και γι' αυτό θέλω να ευχαριστήσω το γιο σου. Σκότωσε την ψυχή μου αλλά όχι το σώμα μου. Γιατί, αν είχα ψυχή, δεν θα μπορούσα να κάνω αυτό που θα κάνω. Ενώ το σώμα, μόνο του, μπορεί να κάνει τα πάντα. Τα πάντα!

Πες στο γιο σου πολλά ευχαριστώ.

Γιατί το κάνω;

Γιατί το παιδί σου σκότωσε τέσσερις φτωχούς Ιρακινούς. Εγώ, όμως, εγώ είμαι αυτός που θα γράψω την ιστορία της πατρίδας του παιδιού σου.

Γι' αυτό θα το κάνω.

Γιάννης Τσιχριτζής

Α' Αρσάκειο Λύκειο Ψυχικού, Γ'3

2^ο Βραβείο

Το κλάμα

Στη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου στην Ελλάδα (1947-1949) πολλοί τραυματίες μαχητές-αντάρτες του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας έβρισκαν καταφύγιο στις γειτονικές σοσιαλιστικές χώρες (Αλβανία, Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία). Μετά την αποθεραπεία τους επιστρέφανε στα μάχιμα τμήματα στα βουνά της Ελλάδας.

Βουλγαρία, Νοσοκομείο στην πόλη Μπάνκια, Άνοιξη 1949

Ο Παύλος, αφού έφυγε ο τελευταίος του επισκέπτης, ακούμπησε εξουθενωμένος στην πλάτη του κρεβατιού. Είχε ρίγη λόγω του πυρετού επτά μέρες τώρα και πονούσε σε όλο του το σώμα. Μα κυρίως στο πόδι. Στο αντάρτικο είχε ήδη τραυματιστεί τρεις φορές, μα αυτή τη φορά τα πράγματα φαίνονταν πιο σοβαρά. Η σφαίρα τον πέτυχε στο πόδι και τον έστειλε στα χέρια εκείνου του γιατρού, ο οποίος είχε ιδιαίτερα κακή φήμη ανάμεσα στους τραυματίες, με αποτέλεσμα να φοβάται ότι θα χάσει όχι μόνο το πόδι του, αλλά και την ίδια του τη ζωή.

Είχε απελπιστεί. Βρισκόταν χιλιόμετρα μακριά από την πατρίδα, την οικογένεια του και ο αγώνας, στον οποίον είχε πιστέψει αυτός και χιλιάδες άλλοι σύντροφοι του, είχε πάρει άσχημη για εκείνους τροπή. Δεν ήθελε να γυρίσει πίσω. Φοβόταν. Φοβόταν πως ο θάνατος δε θα του χαριζόταν για τέταρτη φορά. Δεν ήθελε να γυρίσει πίσω! Δεν υπήρχε κάτι το οποίο να του έδινε ελπίδες για ένα καλύτερο μέλλον.

Ωστόσο, το γεγονός ότι ήταν ανθυπολοχαγός του Δημοκρατικού Στρατού τον έκανε μια ιδιαίτερα σημαντική προσωπικότητα στο νοσοκομείο που νοσηλευόταν. Καθημερινά τον επισκέπτονταν ασθενείς συμπολεμιστές του, καθώς και κομματικοί αντιπρόσωποι και του μιλούσαν για πολλά ουσιώδη κατ' αυτούς ζητήματα. Μάλιστα του ζήτησαν να εκφωνήσει και έναν λόγο σε μια γιορτή που θα διοργάνωναν στο νοσοκομείο. Εκείνος κατέβαλλε προσπάθειες να τους ακούει και να απαντά στις ερωτήσεις τους. Όμως ήταν τόσο απελπισμένος και εξουθενωμένος, που πίστευε ότι δε θα μπορούσε να εμπυχώσει και να στηρίξει κανέναν αυτήν την ώρα. Για πρώτη φορά ένιωθε πως το τέλος ήταν κοντά και αυτό τον βύθιζε σε βαθιά μελαγχολία. Ήταν και αυτό το γυναικείο κλάμα που ακουγόταν δυο μέρες τώρα από κάποιον κοντινό θάλαμο, το οποίο του αποσπούσε συνεχώς την προσοχή.

Εκείνη τη στιγμή δέχτηκε την επίσκεψη του ταχυδρόμου, του Λάζαρου από τη Δράμα. Ο Λάζαρος ήταν ο μόνος τους σύνδεσμος με τον έξω κόσμο. Ο μόνος που φορούσε πολιτικά ρούχα και παπούτσια. Αυτή τη φορά του είχε φέρει για δώρο μερικά ξερά, κλεμμένα μάλλον, βερίκοκα. Άρχισε να του λέει νέα από αυτούς που ήταν στο βουνό και να του μεταφέρει τα χαιρετίσματα τους. Αλλά ο Παύλος αδυνατούσε να τον παρακολουθήσει. Ήταν απορροφημένος από το θρήνο της κοπέλας. Κάποια στιγμή δεν άντεξε και ρώτησε το Λάζαρο:

-Ξέρεις ποια είναι αυτή που κλαίει;

-Τη συντρόφισσα Τασούλα πρέπει να εννοείς, του απάντησε κάπως σαστισμένος, γιατί ήταν το τελευταίο πράγμα που περίμενε να τον ρωτήσει. Ξέρεις τώρα. Τα γνωστά. Προχτές έμαθε πως σκοτώθηκε ο αδελφός της. Η κακομοίρα είναι μόνη της, του αποκρίθηκε και συνέχισε να του μιλάει για το τι διάβασε χτες σε μια εφημερίδα. Ο Παύλος όμως δεν του έδινε σημασία. Σκεφτόταν αυτό το κορίτσι, του οποίου το κλάμα τον συγκινούσε όσο τίποτε άλλο. Ένωθε οίκτο και μια παράξενη στοργή προς το πρόσωπο της, παρόλο που δεν την είχε γνωρίσει. Σαν να μην ήταν δικό της το κλάμα, αλλά δικό του. Και ξάφνου, ένα περίεργο συναίσθημα γεννήθηκε μέσα του, που τον ωθούσε να θέλει να ζήσει, να αγαπήσει, να ονειρευτεί ξανά. Άλλωστε ήταν μόνο εικοσιτεσσάρων χρονών.

Το επόμενο απόγευμα ο πυρετός του Παύλου ανέβηκε απροσδόκητα. Ο γιατρός φοβόταν πως ίσως δε θα κατάφερνε να ζήσει ως την επόμενη ημέρα. Στο πλευρό του καθόταν ο Λάζαρος, ο οποίος θεωρούσε ηθική του υποχρέωση την παρουσία του εκεί.

Ο Παύλος παραληρούσε. Οι αισθήσεις του είχαν καταρρεύσει. Το μόνο που τον συνέδεε με αυτόν τον κόσμο ήταν το κλάμα που ακουγόταν για τρίτη συνεχόμενη ημέρα. Επιστράτευε όλες του τις δυνάμεις για να το ακούει. Ήταν αυτό το οποίο του επιβεβαίωνε πως ζει ακόμα και πως μπορεί να ζήσει. Πλέον αυτός ο θρήνος συνδεόταν άρρηκτα με τη ζωή του.

-Λάζαρε, είπε με ξεψυχισμένη φωνή, πες σε παρακαλώ στη συντρόφισσα Τασούλα πως, αν ζήσω και γίνω καλά, θέλω να την παντρευτώ.

Η Τασούλα είχε έρθει στο νοσοκομείο με πυρετό λόγω πλευρίτιδας. Και αυτό την εξόργιζε. Είχε φύγει από το βουνό χωρίς να έχει τραυματιστεί, για έναν ανούσιο κατά τη γνώμη της λόγο, περνώντας δύο μέρες μέσα σε ένα βαγόνι τρένου, για να φτάσει σε αυτό το άθλιο μέρος. Χίλιες φορές να ήταν στο βουνό και να υπέφερε παρά εδώ.

Όλα την ενοχλούσαν. Την ενοχλούσε αυτή η ψευτονοσοκόμα, όπως την έλεγε. Στο πρόσωπο αυτής της γυναίκας συγκεντρώνονταν όλα τα κακά που θα μπορούσαν να υπάρχουν. Πρώτον ήταν πρώην ιερόδουλη, που εξέτιε κάποια ποινή εργαζόμενη στο νοσοκομείο, και άρα, κατά τη γνώμη της, δεν μπορούσε να περιθάλπει ασθενείς και τραυματίες. Και δεύτερον, ήταν Βουλγάρα και μιλούσε μόνο βουλγάρικα. Και η Τασούλα δεν το άντεχε αυτό. Το χωριό της στη Θράκη ήταν υπό γερμανοβουλγαρική κατοχή κατά τη διάρκεια του πολέμου και, αν τύχαινε να ακουστούν βουλγάρικα στο χωριό, πάντα κάτι κακό γινόταν. Έτσι έφυγε ο πατέρας της ένα βράδυ για να γλιτώσει την κρεμάλα και από τότε μπήκε στην Αντίσταση.

Την ενοχλούσε και αυτός ο Παύλος από τον διπλανό θάλαμο. Όλοι γι' αυτόν μιλούσαν. Είχε συχνές επισκέψεις, δεχόταν δώρα, ενώ γι' αυτήν κανείς. Ακόμα και ο κομματικός αντιπρόσωπος, όταν πέρασε την προηγούμενη μέρα για να τη συλλυπηθεί, της μίλησε για λίγο και αμέσως μετά πήγε στον Παύλο με τον οποίον συζήτησε για πολλή ώρα.

Την ενοχλούσε και ο Λάζαρος, ο ταχυδρόμος. Για την ακρίβεια δεν την ενοχλούσε απλά, ένιωθε μίσος απέναντι του και απέναντι σε κάθε ταχυδρόμο γενικότερα. Πίστευε πως έφερναν μόνο κακές ειδήσεις. Δε μπορούσε να ξεχάσει το σύρσιμο των ποδιών του ταχυδρόμου, ο οποίος τον πρώτο χρόνο του αντάρτικου της ανήγγειλε το θάνατο του αρραβωνιαστικού της. Από τότε, όποτε άκουγε αυτόν τον χαρακτηριστικό ήχο, ανατρίχιαζε και έτρεμε από τον φόβο της. Και τρεις μέρες πριν τον ξανάκουσε. Και ήταν σχεδόν ο ίδιος. Και εμφανίστηκε ο Λάζαρος αυτή τη φορά και της ανήγγειλε, με τον ίδιο ξερό τρόπο, χωρίς να παρεμβάλλεται κανένα συναίσθημα λύπης ή οίκτου, τον θάνατο του αδελφού της. Λες και ήταν κάτι απλό, καθημερινό.

Πιο πολύ όμως την ενοχλούσε η μοναξιά. Ήταν η δεύτερη από τα πέντε αδέρφια της οικογένειας και δεν είχε μείνει ποτέ μόνη. Και τώρα δεν είχε κανέναν. Ο μεγάλος αδελφός της είχε σκοτωθεί, δε θα τον ξανάβλεπε πια. Ο πατέρας της και η αδελφή της ήταν μακριά και αγνοούσε την τύχη τους, μπορεί και αυτοί να είχαν σκοτωθεί και να μην το είχε μάθει. Η μάνα της ήταν εξορία στη Μακρόνησο με τα άλλα δύο μικρότερα αδέρφια της. Και αυτή ήταν εδώ, σ' αυτόν τον άθλιο, μικρό θάλαμο, που μύριζε φαρμακίλα. Ήθελε μόνο να φύγει, να γυρίσει στο βουνό, όποιο και να ήταν το τίμημα.

Τα μάτια της είχαν πρηστεί από το κλάμα. Έκλαιγε σχεδόν τρεις μέρες, τρεις μέρες, οι οποίες όμως της φάνηκαν αιώνες. Δεν είχε άλλα δάκρυα να βγάλει, άφηνε μόνο τους λυγμούς που της έπνιγαν το στήθος.

Τότε μπήκε ο Λάζαρος στο δωμάτιο της. Εκείνη τον κοίταξε με απέχθεια. Μετά την είδηση που της έφερε δεν ήθελε να τον ξαναδεί. Και τι άλλο θα της έλεγε τώρα; Ότι σκοτώθηκε ο πατέρας της; Η αδελφή της; Η μάνα της; Ποιος είχε σειρά τώρα άραγε; Εκείνος όμως χαμογελούσε, σαν να μην μπορούσε να αντιληφθεί την τραγικότητα της κατάστασης της. Έκατσε στη άκρη του κρεβατιού και της είπε:

-Συντρόφισσα Τασούλα, ξέρεις τον σύντροφο Παύλο από τον δίπλα θάλαμο;

Εκείνη κατένευσε. Πώς ήταν δυνατόν να μην τον ξέρει;

-Έχω ένα μήνυμα από αυτόν για σένα.

Μια λάμψη φώτισε το πρόσωπο της. Κάποιος επιτέλους ενδιαφέρθηκε γι' αυτήν. Κάποιος άγνωστος, αλλά σημαντικός. Ξαφνικά ένιωσε πως δεν ήταν μόνη της εκεί. Τον άκουγε να της μεταφέρει το μήνυμα και δεν πίστευε στα αυτιά της. Ήταν μια πρόταση γάμου.

Πέρασαν δύο μήνες από τότε, στη διάρκεια των οποίων ξεπέρασαν και οι δύο τα προβλήματα υγείας τους. Στο μεταξύ άρχισαν να αλληλογραφούν μέχρι να συναντηθούν. Παντρεύτηκαν μετά από δυο χρόνια. Απέκτησαν δύο παιδιά. Έμειναν ως πολιτικοί πρόσφυγες στη Βουλγαρία και το 1980 επαναπατρίστηκαν με την οικογένεια τους στην Ελλάδα.

3^ο Βραβείο

Από ένα παιδί στη Χιλή με αγάπη

«Η Χιλή, η χώρα μας, θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι μια μακρόστενη λωρίδα στα δυτικά της Νοτίου Αμερικής. Εκτείνεται από το Περού μέχρι τη Γη του Πυρός. Στα δυτικά της βρέχεται από τον Ειρηνικό Ωκεανό, ενώ στα ανατολικά, στα σύνορα με την Αργεντινή, βρίσκεται η μακρόστενη οροσειρά των Άνδεων». Αυτά ήταν τα λόγια του δασκάλου και ο Σάντσο παρακολουθούσε με θαυμασμό τη μακρόστενη χώρα του σε όλη την έκτασή της. Είχε δει και άλλες φορές χάρτες της Χιλής, αλλά εκείνος ο μεγάλος χάρτης τον ενθουσίαζε ιδιαίτερα, βλέποντας στο κέντρο αυτής της στενής λωρίδας γης την πρωτεύουσα και πόλη όπου ο ίδιος έμενε, το Σαντιάγο.

Ο γυρισμός από το σχολείο στο σπίτι ήταν πάντα μια περιπέτεια για τον Σάντσο. Αν και το πρωί ο πατέρας του τον πήγαινε στο σχολείο με το αυτοκίνητο, περνώντας από κεντρικές λεωφόρους του Σαντιάγο, το απόγευμα ο Σάντσο διάλεγε να περάσει από φτωχογειτονιές του. Κάθε φορά άλλαζε τη διαδρομή, ελπίζοντας ότι θα ανακαλύψει κάτι ενδιαφέρον, αλλά η ελπίδα αυτή παρέμενε ανεκπλήρωτη. Κάθε φορά αντίκριζε το ίδιο κοινότοπο θέαμα: άθλια χαμόσιπα από ξύλο και λάσπη, βρώμικους χωματόδρομους με περιττώματα ζώων και σκουπίδια, αλλά κυρίως ανθρώπους που τον κοιτούσαν με παγερά βλέμματα. Ένωθε άβολα τότε, αλλά δεν έφευγε από μέσα του η πεποίθηση ότι κάτι θα αποκομίσει από αυτή τη διαδρομή, κάτι απροσδόκητο, κάτι διαφορετικό.

Εκείνη τη μέρα γύρισε στο σπίτι σχετικά νωρίς. Ορισμένες φορές αργούσε επειδή έχανε το δρόμο, αλλά πάντα έφτανε σπίτι του τελικά και πάντα είχε τη δικαιολογία έτοιμη: «Μαμά, έπαιζα ποδόσφαιρο με τα παιδιά».

Η μητέρα του μόλις είχε γυρίσει φαίνεται. Άφησε κάτι άδειες κατσαρόλες στο τραπέζι και ήρθε κοντά στο παιδί της χαϊδεύοντάς τον.

- Πώς πήγε το σχολείο, γλυκό μου παιδί;

- Καλά, μανούλα μου, πολύ καλά.

- Μπράβο αγόρι μου. Εγώ θα πάω πάνω να ξεκουραστώ. Έχει ζεστό φαγητό στο φούρνο για να φας με την όρεξή σου. Θα κοιμηθώ για λίγο. Τι να κάνουμε, παιδί μου; Η πορεία κάθε μέρα με κουράζει πολύ.

Ανέβηκε τις σκάλες και μπήκε στο δωμάτιο της. Ο ίδιος έβαλε φαγητό στο πιάτο του.

Τον τελευταίο καιρό, η μητέρα του έπαιρνε άδειες κατσαρόλες και κουτάλες και έλεγε ότι πήγαινε σε πορείες διαμαρτυρίας. Από τα παιδιά στο σχολείο είχε ακούσει ότι όλες οι μαμάδες έβγαιναν στους δρόμους και χτυπούσαν τις κατσαρόλες φωνάζοντας συνθήματα. Λένε ότι ζητούσαν φαγητό για τα παιδιά τους.

Ο Σάντσο δεν το πολυκαταλάβαινε αυτό. Ο πατέρας του, Μανουέλ Φερνάντεζ, μεγαλοδικηγόρος στο Σαντιάγκο, τον τελευταίο καιρό επέστρεφε στο σπίτι με πολλές χάρτινες και πλαστικές σακούλες, γεμάτες με κάθε λογής αγαθά. Φρούτα, λαχανικά, κρέας, σοκολάτες, καραμέλες, τσιγάρα και ορισμένες φορές έφερνε και καινούρια ρούχα ή παπούτσια. Μάλιστα χτες είχε φέρει μια άσπρη γούνα για τη μητέρα του και ένα ζευγάρι μπλε αθλητικά παπούτσια, φημισμένης αμερικανικής μάρκας, για αυτόν.

Μια μέρα που δεν είχε σχολείο, ο πατέρας του τον πήρε μαζί του. Πήγαν στο κέντρο του Σαντιάγκο σε κάτι ερημωμένους δρόμους. Ο Σάντσο θυμότανε ότι παλιότερα οι δρόμοι αυτοί έσφυζαν από ζωή, λόγω των πολλών καταστημάτων που βρίσκονταν εκεί και της αφθονίας των προϊόντων που προσέφεραν. Τώρα ήταν όλα κλειστά και έγραφαν: ΚΛΕΙΣΤΟ ΛΟΓΩ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ.

Κάτω στους δρόμους υπήρχαν πολλά πεταμένα χαρτιά που έγραφαν διάφορα συνθήματα όπως ΚΑΤΩ Ο ΑΛΙΕΝΤΕ ή ΚΑΤΩ Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ή ακόμα ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΖΗΣΟΥΜΕ ΟΧΙ ΠΕΙΝΩΝΤΑΣ. Ο Σάντσο, αν και του έκαναν εντύπωση όλα αυτά, δεν έδωσε σημασία, καθώς ήταν περίεργος για το πού τον πήγαινε ο πατέρας του.

Ξάφνου σταμάτησαν μπρος σε μία σιδερένια πόρτα. Ο πατέρας του Σάντσο τη χτύπησε και μια φωνή ακούστηκε από μέσα:

- Ποιος;

-Μανουέλ Φερνάντεζ και υιός, είπε ο πατέρας του.

Κι έτσι η σιδερένια πόρτα άνοιξε και οι δυο τους μπήκαν μέσα. Ο άνθρωπος που τους είχε ανοίξει τους οδήγησε σε κάτι σκάλες. Μαζί τις κατέβηκαν και έφτασαν σε ένα σκοτεινό υπόγειο. Και τότε το φως άναψε.

Ο Σάντσο έμεινε έκπληκτος. Δεν περίμενε να δει κάτι τέτοιο μπροστά του. Τι να πρωτοαντικρίσει; Τα αμέτρητα καφάσια με φρούτα και λαχανικά, τα ατέλειωτα ράφια με γλυκά, τα τεράστια βαρέλια που μέσα μπορεί να είχαν γάλα, λάδι ή κρασί, ή τις άπειρες κρεμάστρες με κάθε λογής ρούχα; Κι όλα ήταν καλής ποιότητας και ο χώρος φαινόταν ατελείωτος...

Όση ώρα ο Σάντσο κοιτούσε αυτήν την ατέλειωτηπραμάτεια, ο πατέρας του είχε αγοράσει μερικά αγαθά και οι δυο τους τώρα αναχωρούσαν. Έφτασαν στην πόρτα, ο πατέρας του πλήρωσε και, αφού έριξε κλεφτές ματιές τριγύρω του, έφυγαν για το αυτοκίνητο που το είχαν αφήσει λίγο παρακάτω.

Ο Σάντσο στο αμάξι, μη μπορώντας να κρατηθεί άλλο, ρώτησε:

- Μπαμπά, γιατί αγοράζεις από υπόγεια όλα αυτά που χρειαζόμαστε; Γιατί δεν πας στα άλλα εμπορικά;

- Εκεί, παιδί μου, υπάρχουν πολύ λίγα προϊόντα και είναι πανάκριβα. Κι εξάλλου δες το σαν παιχνίδι μυστηρίου.

Η απάντηση αυτή γοήτευσε το Σάντσο. Κι έπειτα γιατί να του πει ψέματα ο πατέρας του που τόσο τον αγαπούσε; Έτσι, δεν έδινε και τόση σημασία σε όλα αυτά τα περιέργα που συνέβαιναν το τελευταίο καιρό.

Την άλλη μέρα ο Σάντσο και οι συμμαθητές του άργησαν να σχολάσουν. Όλα τα σχολεία του Σαντιάγκο επέκτειναν τη λειτουργία τους μέχρι τις 7 η ώρα, λόγω αναταραχών στο κέντρο της πόλης.

«Για την επόμενη φορά θα μελετήσετε το χάρτη της Χιλής και θα τον φτιάξετε σε χαρτί ιχνηλασίας, Καλό σας βράδυ και προσοχή». Αυτά ήταν τα τελευταία λόγια του δασκάλου για τη μέρα εκείνη. Ο Σάντσο μάζεψε τα βιβλία του και κατευθύνθηκε στην έξοδο του σχολείου. Έκαμε να πάει κατά τον κεντρικό δρόμο, αλλά κάτι τον τράβηγε να ακολουθήσει και πάλι τη διαδρομή μες απ' τις φτωχογειτονιές. Τελικά, παραμερίζοντας τους όποιους φόβους του, τράβηξε κατά εκεί.

Αυτή τη φορά και λόγω του προχωρημένου της ώρας, οι περισσότεροι ήταν μέσα στις παράγκες. Έτσι ο Σάντσο μπορεί να μην αντίκρισε παγερά βλέμματα, όμως αφουγκραζόταν μια γενική παγωμάρα.

«Από αύριο θα πηγαίνω από τους κεντρικούς δρόμους», μονολόγησε, απογοητευμένος από όσα ένιωθε όταν περνούσε από εκεί. Αυτό το εξαιρετικό που αισθανόταν ότι θα έβρισκε περνώντας από εκείνους τους χωματόδρομους, φαίνεται ότι δεν θα ερχόταν ποτέ.

Ο Σάντσο τώρα περνούσε από την πλατεία κοντά στο σπίτι του. Είχε μερικά δέντρα και θάμνους και δυο-τρία παγκάκια καθώς και ένα άδειο σιντριβάνι στη μέση της. Παλιότερα, έσφυζε από ζωή. Κι ο ίδιος ερχόταν τα απογεύματα και έπαιζε με τα παιδιά των κοντινών γειτονιών εκεί. Τώρα όμως ερημιά. Σπάνια έβλεπε παιδιά να παίζουν ή κάποιο μεγάλο να κάθεται. Ουσιαστικά, η πλατεία αυτή ένωνε –ή χώριζε κατά άλλους- τις φτωχογειτονιές με τις πλούσιες κατοικίες.

Ο Σάντσο συνέχισε ανέμελα το βήμα του. Στο κέντρο της πλατείας τα φώτα είχαν χαλάσει από καιρό και εκεί περπατούσες μέσα στο απόλυτο σκοτάδι. Πήγαινε τώρα γρήγορα για να ξεφύγει από το θεοσκόταδο. Ξάφνου όμως μια φωνή τον έκανε στήλη άλατος.

- Ε, παιδί, ακούστηκε μια αντρική φωνή.

Κατατρόμαξε. Η φωνή ήταν σαν να ερχόταν από το πουθενά. Γύρισε διστακτικά. Αμυδρά μπορούσε να διακρίνει κάποιον στο παγκάκι.

- Σε σένα μιλώ. Μη φοβάσαι. Αν έχεις κάτι να πω θα σου ήμουν υπόχρεος.

Ο Σάντσο δίστασε. Στη σάκα του είχε ένα γεμάτο μπουκάλι νερό που το έπαιρνε από το σπίτι του. Σκέφτηκε να του το δώσει; Αλλά αν του έκανε κακό; Δεν ήξερε τι να κάνει. Μα, όμως, πρώτη φορά του μιλούσε κάποιος σ' αυτή τη διαδρομή. Όχι θα του το έδινε, δεν είχε τίποτα να χάσει.

Έτσι, χωρίς να πει τίποτα, έβγαλε από τη τσάντα του το μπουκάλι και, κατευθυνόμενος στο παγκάκι, του το έδωσε και κάθισε δίπλα του. Εκείνος αμέσως το δέχτηκε και άρχισε να πίνει. Πρέπει να ήταν μεγάλη η δίψα του, γιατί το κατάπιε όλο χωρίς να βγάλει άχνα. Όταν τελείωσε ρώτησε:

- Πώς σε λένε;

- Σάντσο, Σάντσο Φερνάντεζ, απάντησε.

- Μάλιστα, ευχαριστώ πολύ, Σάντσο, είχα να πω νερό απ' το πρωί. Ευχαριστώ.

Μετά επικράτησε σιωπή. Κι ενώ ο Σάντσο σκεφτόταν τι θα πει για να σπάσει τον πάγο, ο άγνωστος άνθρωπος έδωσε τη λύση.

- Είμαι μουσικός, Σάντσο. Είμαι ή καλύτερα ήμουν διευθυντής της κλασικής ορχήστρας του Σαντιάγκο. Το πρωί, κι ενώ κάναμε πρόβες, εισέβαλαν οι στρατιώτες του Πινοσέτ και μας διέκοψαν. Άφησαν τους μουσικούς μου ελεύθερους και κράτησαν εμένα και δύο άλλους. Μας χτύπησαν ανελέητα και μας έσκισαν τα ρούχα. Μας απειλήσαν ότι αν ξαναπατήσουμε το πόδι μας στο χώρο αυτό θα μας σκότωναν.

Συνέχισε να μιλάει σαν χείμαρρος, λες και είχε έτοιμο τι θα πει από καιρό, και ένα παιδί 12 χρονών καθόταν και τον άκουγε.

- Μετά γύρισα σπίτι μου τρομαγμένος. Μα τι να δω; Η πόρτα είχε παραβιαστεί και επικρατούσε ένα χάος. Πολλά σπασμένα αντικείμενα και πεσμένα έπιπλα. Η γυναίκα και η κόρη μου έλειπαν. Δες τις είδα καθόλου σήμερα και ανησυχώ. Πού να είναι άραγε; Θα τις ξαναδώ; - αναρωτήθηκε και ξέσπασε σε λυγμούς.

Ο Σάντσο είχε μείνει έκπληκτος από την κατάθεση ψυχής που του είχε μόλις κάνει εκείνος ο άγνωστος άνθρωπος. Όμως, εύλογα για έναν αθώο άνθρωπο, του ήρθε η απορία:

- Γιατί, ρώτησε.

- Γιατί; Γιατί υποστήριξα με όλη μου τη δύναμη τον πρόεδρο Αλιέντε στην προσπάθειά του να διώξει τα ξένα συμφέροντα απ' τη γη αυτή και να οδηγήσει τη Χιλή σε πραγματική πρόοδο.

Όμως τώρα αποδυναμώθηκε. Ο στρατηγός Πινοσέτ έχει και την υποστήριξη των Αμερικάνων και θα τον ανατρέψουν όπου να 'ναι. Ήδη η κατάσταση έχει ξεφύγει τον έλεγχο. Στο κέντρο κάθε μέρα γίνονται επεισόδια και αιματηρές συγκρούσεις. Ληηλατούν τα σπίτια των υποστηρικτών του Αλιέντε και απαγουν τις οικογένειες τους, όπως έγινε με μένα. Οι τιμές έχουν ανέβει επίτηδες στα ύψη και οι πλούσιοι τροφοδοτούνται από τη μαύρη αγορά..

Αλιέντε; Ο Σάντσο είχε ακουστά τον πρόεδρο της Χιλής. Στο σπίτι του οι γονείς του δεν εκφράζονταν και με τα καλύτερα λόγια γι' αυτόν. Επίσης, ο Σάντσο θυμήθηκε τα πεταμένα φυλλάδια στο δρόμο που έγραφαν: ΚΑΤΩ Ο ΑΛΙΕΝΤΕ. Ωστόσο κάτι άλλο τον απασχολούσε τώρα:

- Μπορεί να επηρεαστώ και εγώ ή οι γονείς μου από αυτήν την κατάσταση;
- Πού μένεις Σάντσο;
- Λίγο πιο κάτω σε μια μονοκατοικία. Είμαι γιος του δικηγόρου Μανουέλ Φερνάντεζ.

- Τότε μάλλον δεν θα επηρεαστείς. Ούτως ή άλλως εσύ δεν φταις για τίποτα, για να πληρώσεις. Είσαι παιδί. Κοίταξε, Σάντσο: σε αυτήν τη ζωή υπάρχουν οι άνθρωποι που την πληρώνουν πάντα, δίκαια ή άδικα, και οι άνθρωποι που τη βγάζουν καθαρή με πλάγιους τρόπους, όπως οι γονείς σου.

- Οι γονείς μου; Τι θες να πεις;
- Θέλω να πω-
- Σάντσοοο!!!!!!!

Ήταν η φωνή της μητέρας του. Προφανώς η ώρα είχε περάσει και η μάνα του είχε βγει στους γύρω δρόμους και τον έψαχνε. Θεώρησε ότι ήταν καλύτερο να μη τον δει με αυτόν τον άγνωστο άνθρωπο γι' αυτό έτρεξε προς το μέρος της.

- Πρέπει να φύγω. Ελπίζω να σε δω αύριο. Γεια σου.
- Αντίο, Σάντσο, αντίο.

Όπως έφευγε, άκουσε τον άγνωστο εκείνο άνθρωπο να τραγουδάει κάτι που ο Σάντσο το άκουγε για πρώτη φορά:

«Τώρα παίζει ο πόνος ιστορίες αλήθειας, σαν μουσικός, σαν μουσικός.

Αχ, ας είναι δυνατά τα στήθια μου να αντέξουν τον πόνο της καρδιάς».

- Πού είσαι παιδί μου; Γιατί άργησες;
- Ήταν σκοτάδι, μαμά, και περπατούσα αργά μήπως σκοντάψω.

- Καλά, παιδί μου. Πέθανα από το φόβο μου.

Όταν έφτασαν σπίτι, ο Σάντσο έφαγε ελάχιστα και προσπαθούσε να μη δείχνει ότι ένιωθε περίεργα, λόγω της προηγούμενης συνάντησης του.

Αφού καληνύχτισε τους γονείς του, πήγε στο δωμάτιό του. Είχε μια εργασία να κάνει, το χάρτη της Χιλής. Αλλά οι σκέψεις του δεν τον άφηναν. Οι γονείς του άνθρωποι που τη βγάζουν με πλάγιους τρόπους; Δεν είναι δυνατόν. Κι όμως. Γιατί εκείνοι αγόραζαν πράματα από υπόγεια μαγαζιά κι όχι από εμπορικά; Τι έκανε η μητέρα του σε πορείες με άδειες κατσαρόλες, όταν στο σπίτι οι κατσαρόλες ήταν γεμάτες μέχρι πάνω; Κι ακόμα γιατί γίνονταν ταραχές; Είναι δυνατόν να διώκεται ένας άνθρωπος, επειδή υποστηρίζει τον νόμιμα εκλεγμένο πρόεδρο της χώρας του; Τι δουλειά έχουν οι Αμερικάνοι; Αφού αυτοί ζουν χιλιόμετρα μακριά. Όλα αυτά στριφογύριζαν στο μυαλό του, στο μυαλό ενός 12χρονου, που μόλις μαθαίνει τι είναι ζωή.

Τον πήρε ο ύπνος συλλογισμένο. Στο σχολείο δικαιολογήθηκε στον δάσκαλο για την εργασία λέγοντας ότι γύρισε αργά χτες βράδυ και δεν πρόλαβε. Ο δάσκαλος τού έδωσε περιθώριο μέχρι αύριο.

Δεν μπορούσε να συγκεντρωθεί στο μάθημα. Όλη την ώρα σκεφτόταν αυτόν τον άνθρωπο, που δεν ήταν πλέον στην καρδιά του άγνωστος: ίσως αυτήν τη στιγμή να ήταν και ο πιο γνωστός του. Επιθυμούσε πώς και πώς να τελειώσει το μάθημα και να πάει να τον συναντήσει.

Το μάθημα τελείωσε. Ο Σάντσο έφτιαξε βιαστικά τα πράματά του και ξεκίνησε με ταχύ βήμα για την πλατεία. Όταν έφτασε δεν ήταν κανείς εκεί. Έψαξε τριγύρω να τον βρει αλλά μάταια προσπαθούσε. Περίμενε όμως εκεί. Κάποια στιγμή άκουσε πυροβολισμούς. Έκανε να πάει προς τα εκεί. Δίστασε. Τελικά το πήρε απόφαση να πάει. Πού ξέρεις, μπορεί να τον έβλεπε.

Ο Σάντσο κατέβηκε έναν κατηφορικό δρόμο και αντίκρισε μια εστία επεισοδίων. Γίνονταν συμπλοκές στρατιωτών με πολίτες της περιοχής. Είχαν ανάψει και φωτιές. Ο Σάντσο έτρεξε προς τα εκεί. Όσο πλησίαζε, η προσοχή του εστιαζόταν σε δύο στρατιώτες που μετέφεραν έναν άνδρα. Πρέπει να ήταν αυτός. Ερχόταν όλο και πιο κοντά και η υποψία του ενισχυόταν. Έφτασε πολύ κοντά. Ναι, αυτός ήταν. Χίμηξε στους στρατιώτες.

- Αφήστε τον, ούρλιαξε.

- Σάντσο, τι κάνεις εδώ, είπε ο άντρας απορημένος, πήγαινε σπίτι σου, μη νοιάζεσαι για μένα. Φύγε να σωθείς.

- Όχι, πρέπει να σωθείς κι εσύ.

Στο μεταξύ, δύο άλλοι στρατιώτες κατάφεραν να ξεκολλήσουν τον Σάντσο από τον άνθρωπο. Γύρω γινόταν χαμός. Ο Σάντσο άκουγε πυροβολισμούς και ουρλιαχτά ανθρώπων.

- Πες μου το όνομα σου!, κατάφερε να ψελλίσει ο Σάντσο.

- Ντιέγκο, είπε κι έφυγε με τους στρατιώτες.

Όστε ένας Ντιέγκο ήταν ο άνθρωπος που τον έβαλε σε σκέψεις, που του άλλαξε τον τρόπο να βλέπει τα πράγματα.

- Ρε, το παιδί φοράει Adidas. Δεν πρέπει να είναι από αυτούς, είτε ένας στρατιώτης.

- Τίνος γιος είσαι; - τον ρώτησαν.

- Είμαι γιος του Μανουέλ Φερνάντεζ, του δικηγόρου.

- Καλά τότε, πήγαινε κατευθείαν σπίτι σου. Τι με κοιτάς; Άντε, τσακίσου!

Ο Σάντσο φοβήθηκε. Έτρεξε πάλι πίσω. Δεν γύρισε καν ξανά να κοιτάξει. Ίσως από φόβο, ίσως από τη συνειδητοποίηση ότι τίποτα δεν πρόκειται να αλλάξει ή ακόμα από άρνηση να αντικρίσει πάλι αυτό το θέαμα.

Έφτασε σπίτι. Κανείς δεν ήταν εκεί. Όταν ήρθαν οι γονείς του, απλά τον ρώτησαν αν είναι καλά. Κουβέντα για συμπλοκές και λεηλασίες. Μόνο που άκουσε κάποια φορά τον πατέρα του να λέει: «Καιρός ήταν να πέσει ο κομμουνισμός».

Το βράδυ έκατσε να κάνει την εργασία, το χάρτη της Χιλής. Καθόταν στο γραφείο του και από το παράθυρό του έβλεπε τον μαύρο ουρανό με τα αστέρια. Ήταν πανέμορφο θέαμα. Στο μεταξύ οι κρότοι συνεχίζονταν. Ένα αστέρι έπεσε. Δεν θα μάθουμε ποτέ αν ο Σάντσο έκανε κάποια ευχή.

Εκείνο που ξέρουμε όμως είναι ότι η ιχνηλασία του είχε καταστραφεί από τα δάκρυά του. Και το μελάνι που είχε φτιάξει τη μακρόστενη Χιλή είχε απλωθεί και πλέον η εικόνα έμοιαζε με κύκλο. Μια μακρόστενη λωρίδα είχε γίνει ένας μπλε κύκλος, μια μπλε σφαίρα. Από ένα παιδί...

Θεόδωρος – Πατάπιος Ζαρκαδούλας

Α΄ Αρσάκειο Λύκειο Ψυχικού, Γ΄5

